Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН № 152 (8392). 14 август, 1984 йил ● СЕШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

Ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКОнинг ИРЛАНДИЯ ЖАМОАТ АРБОБИ Ш. МАКБРАЙД МУРОЖААТНОМАСИГА ЖАВОБИ

Ирландиянинг таниқли жамоат арбоби, Ленин ва Нобель тинчлик мукофотларининг лауреати, Халқаро тинчлик бюросининг раиси Ш. Макбрайд КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненко номига мактуб йўллади. Мактубда у ёппасига ва батамом қуролсизланишга эришиш мақсадида СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришга тааллуқли бир қанча ғояларни айтади. Қуйида ўртоқ К. У. Черненко жавобининг тексти эълон қилинади.

* * *

Ҳурматли Ш. Макбрайд жаноблари!

Сизнинг ёппасига ва батамом қуролсизланишга эришишга кўмаклашиш ниятингизни ифода этувчи мурожаатномангиз бугунги кунда жаҳон афкор оммаси ўртасида кенг тарқалган кайфиятларга ҳамоҳангдир. Соғлом фикрловчи ҳар бир кишига шу нарса равшанки, ядро қуролларини тобора кўпайтираверши ва бунинг устига қуролланиш пойгасини ҳатто космосга ҳам ёйишга интилиш инсониятни ялпи ядровий ҳалокат хавфига дучор қилади.

Сиз Америка президентининг ядро уруши бемаънилиги ва ер юзини ядро қуролидан ҳоли қилиш зарурлиги тўғрисида берган кейинги баёнотлари гўё жиддий музокаралар учун имконият очади, деб ёзгансиз. Ўзингизга яхши маълумки, Америка томони ҳозиргача тинчлик ва музокаралар тўғрисида кўп сўзларни айтди. Аммо АҚШ маъмуриятининг барча амалий ҳаракатлари музокараларга, муносабатларни яхшилашга интиляпмиз деб айтаётган гапларига хилоф бўлмоқда. Американинг ҳозирги позицияси ўзгарганлиги ҳақида асло гап бормаётганлиги равшан.

Биз ҳам Қўшма Штатлар билан яхши муносабатда бўлишни истардик деб, неча марталаб айтгандик. Лекин бунда ҳар иккала томондан тегишли хоҳиш-ирода намоён этилмоғи лозим. Томонларнинг самимий эзгу ниятлари ва тегишлича тайёргарлик СССР билан АҚШ ўртасидаги ҳар қандай музокараларнинг мажбурий, чинакамига мустаҳкам пойдевори бўлиши кераклиги ҳақида сизнинг зўр ҳаётий ва сиёсий тажрибангиз туфайли чиқарган хулосангиз тўғри деб ўйлайман. Биз ҳам шундай нуқтаи назарга амал қилмоқдамиз.

Совет раҳбарлари Америка маъмуриятининг сўзлари эмас, балки конкрет ишлари бизнинг АҚШ билан муносабатларимиздаги вазиятни нормаллаштириш йўлини очишга қодир деб, ҳисоблайдилар.

Сизга сиҳат-саломатлик ва халқлар ўртасида тинчлик манфаатлари йўлидаги олижаноб фаолиятингизда муваффақиятларга эришувингизни тилаб энг эзгу истаклар билан,

К. ЧЕРНЕНКО.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

Областимиз партия ташкилотлари ҳаётида масъулиятли давр — ҳисобот ва сайловлар бошланди. Ҳисобот ва сайловлар партия группалари ва цех партия ташкилотларида август — сентябрь ойларида, бошланғич партия ташкилотларида эса сентябрь — октябрь ойларида бўлиб ўтади. КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини бажариш соҳасида олиб бораётган катта ишларимизнинг навбатдаги йилдагисига якун ясалмоқда. Партия группалари, цех ва бошланғич партия ташкилотлари коммунистлари олдида амалга оширилган ишларни ҳар тарафлама таҳлил қилиш, истиқбол режаларини аниқ белгилаб олиш вазифаси турибди.

Ҳисобот-сайлов йиғилишлари партия кучлари ишчанлигининг кўригидир. Бу кўрик юксак талабчанлик, принципиаллик вазиятида ўтиши, ҳамма яхши ишлар коллектив томонидан қўллаб-қувватланиши, камчиликлар эса рўй-рост танқид қилиниши жуда муҳимдир. Бугунги кунда минбарга кўтарилаётган ҳар бир киши иш манфаати тўғрисида ғамхўрлик қилиши лозим. КПСС Марказий Комитетининг апрель (1984 йил) Пленумида ўртоқ К. У. Черненко шундай деб таъкидлаган эди: «Давлат плани учун жон куйдириш, ҳатто истасангиз, ташвишланиш бизни бир дақиқа ҳам тарк этмаслиги керак. Келинглар, шундай келишиб олайлик: бу йил йўл қўйилган ҳар қандай ишкаллик учун, ҳар қандай нуқсонлар учун талабчанлик ҳар қачонгидан кўра қатъийроқ бўлиши лозим. Бизнинг партиявий позициямиз бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас».

Партия группалари ва цех партия ташкилотларининг роли ва аҳамияти улкандир. Қуйи партия коллективларида коммунистларнинг актив иштирокида сиёсат ва экономиканинг юксак тушунчалари ҳаётдаги амалий ишларга айланади. Бу партия коллективларининг етакчилари активларга таянишлари, кишилар ўртасида бўлишлари туфайли қимматли ташаббусларни ўз вақтида пайқашлари ва қўллаб-қувватлашлари, илғор тажрибани оммалаштиришга кўмаклашишлари, коллектив ишига тўсқинлик қилаётган камчиликларни бартараф этишлари мумкин. Шунинг учун бу имкониятлардан иложи борича тўлароқ фойдаланиш учун ҳамма ишни қилиш керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми ва область партия комитетининг IV пленуми партия, совет хўжалик органлари, касаба союз ва комсомол олдига, барча меҳнаткашлар олдига мураккаб ва масъулиятли вазифаларни қўйди. Бу вазифалар ҳар бир партия ташкилоти, ҳар бир коммунистдан кўп нарсани талаб қилади. Ҳозир партия ва бутун халқ ҳаётида ғоят муҳим ва қизғин давр бошланди. Беш йилликнинг тўртинчи йили давом этмоқда. Беш йиллик якунлари кўп жиҳатдан шу йилнинг натижаларига боғлиқ бўлади. КПСС XXVII съездига тайёргарлик кўришга киришилмоқда. Буларнинг ҳаммаси коммунистлар ва барча меҳнаткашлардан юксак уюшқоқлик вазиятини вужудга келтиришни, масъулиятни, меҳнат ва сиёсий активликни талаб этади.

«Ҳар бир партия ташкилотининг ҳаётида бир қанча жойларда бузилган қонда тикланмоғи лозим: партия Уставини, коммунистик ахлоқ нормаларини бузганлиги учун ҳар қандай коммунистдан, у қандай лавозимни эгаллашидан қатъий назар, қатъий жавоб сўраш қоидасини тикламоқ керак, — деб таъкидланади Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми материалларида. — Ҳар бир коммунистнинг партиявий виждони ҳар қандай камчиликларга қарши, партия ҳаётининг ленинча нормалари ва принципларидан озгина бўлса-да чекинишларга қарши исён қилсин».

Ҳар бир участкада, ҳар бир коллективда юксак гражданлик ва талабчанлик муҳитини қарор топтириш, социалистик интизомни бутун чоралар билан мустаҳкамлаш учун курашиш бўйича сабот билан мунтазам иш олиб бориш бошланғич партия ташкилотларининг бурчидир.

Олдинга қўйилган мақсадларга эришишга область партия ташкилотларида бошланган ҳисобот ва сайловлар ҳам кўмаклашиши шубҳасиздир. Зеро, уларда партия ташкилотлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) ва бошқа Пленумлари талаблари асосида идеологик, ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтириш бўйича ўзларига хос услублардан қандай фойдаланаётганликлари тўғрисида талабчанлик билан гап олиб борилади.

Шаҳар ва район партия комитетлари, кўпгина партия комитетлари бу муҳим кампания бошланишидан анча аввал катта тайёргарлик ишларини амалга оширдилар. Графиклар тузиб чиқилди. Партия активига методик кўрсатмалар ва эсдаликлар тарқатилди, партия группалари ташкилотчилари, цех ва бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари билан инструктив кенгаш ва семинарлар ўтказилди.

«Тошкент трактор заводи» ва «Узбекхлопкомаш» бирлашмалари, электрон техника заводи, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати, Янгийўл пойабзал фабрикаси, Коммунистик районидаги «Ленинский путь», Янгийўл районидаги Ленин номли, Оққўрғон районидаги Охунбобоев номли колхозлар партия ташкилотларида ҳисобот ва сайловларга тайёргарлик кўриш тажрибаси диққатга сазовордир.

Уларнинг фаолиятида нималар характерли?

Сайлаб қўйиладиган органлар аъзолари, кўпгина партия активлари ҳар бир партия группаси ва цех партия ташкилотига бириктиб қўйилган. Улар йилнинг бош йиғилишига кўпгина коммунистларни, шу жумладан оддий коммунистларни жалб қилишга интилишади. Ҳисобот доклади учун материал тайёрлайдиган комиссияга кундалик ёрдам кўрсатилади. Партия группаси, цех ёки бошланғич партия ташкилотининг, партия бюросининг кўп қиррали ишини таҳлил қилишга алоҳида эътибор берилади. Ҳисобот докладида иш услуб ва методлари чуқур акс этилиши, докладнинг ҳар бир бўлими фактлар, қизиқарли фикрларга бой бўлиши жуда муҳимдир. Маълумки, докладда коммунистлар томонидан билдирилган танқидий фикр ва мулоҳазалар қандай бажарилаётганлиги таҳлил этилади. Фақат шундай қилингандагина ҳисобот доклади музокарада сўзга чиқувчиларга амалий йўналиш беради, коммунистлар ўртасида жонли фикр алмашишга сабаб бўлади.

Кўпгина партия комитетлари партия группалари ташкилотчилари ва цех партия ташкилотлари секретарларининг бу муҳим кампанияга қандай тайёргарлик кўраётганликлари тўғрисидаги ҳисоботларини тинглаб тўғри қиладилар. Бу ҳолда ўзаро тажриба алмашинилади, камчиликлар танқид қилиниб, уларни бартараф этиш юзасидан зарур чоралар кўрилади. Бунда тўпланган тажрибадан бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёргарлик кўриш ва уларни ўтказишда қўлланиш лозим.

Ҳозирги пайтда область партия ташкилоти сафида 178 мингга яқин коммунист бор. Бу энг мураккаб ва масъулиятли вазифаларни ҳал қилишга қодир бўлган улкан армиядир. Областимизда 5016 та цех партия ташкилоти ва 5186 та партия группаси бор. Бошқача айтганда хўжалик ва маданий қурилишнинг барча участкалари партия таъсири билан қамраб олинган.

Ҳамма коммунистларнинг йиғилишларда бенстисно иштирок этишларини таъминлаш партия ташкилотларининг биринчи галдаги вазифасидир. 1983 йилда партия группаларида ҳисобдаги коммунистларнинг 96,5 проценти, цех партия ташкилотларида 96,4 проценти иштирок этган эди. Тошкент шаҳрининг Киров ва Сергели районлари, Олмалиқ, Янгийўл, Ангрен шаҳарлари, Оққўрғон ва Тошкент, Пискент ва Паркент районлари партия группалари ва цех партия ташкилотларидаги йиғилишлар коммунистларнинг юксак активлигида ўтди.

Ҳисобот докладларида ва коммунистларнинг нутқларида партия ташкилотларининг КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини бажариш соҳасидаги ишлари танқидий таҳлил этилди. Бу йиғилишларда ишдаги сифат кўрсаткичларини қатъият билан яхшилаш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш зарурлиги таъкидланди. Ташкилий-партиявий ва ғоявий-сиёсий ишларни такомиллаштириш масалаларига алоҳида эътибор берилди.

Ҳозирги пайтдаги талаб эса қуйидагилардан иборатдир. Йиғилиш қатнашчилари диққат-эътиборини энг аввало партия ташкилотлари ва улар раҳбар органларининг партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларини амалга ошириш соҳасидаги фаолият масалаларига қаратиш лозим. Областимиз коммунистлари, барча меҳнаткашларнинг халқ хўжалигида асосий иқтисодий кўрсаткичларнинг яхшиланиши бошланганлиги руҳлантирмоқда. Бу тенденция барқарор, доимий бўлишига эришиш биринчи галдаги вазифадир. Ҳисобот ва сайловлар давомида фақатгина эришилган натижаларнигина эмас, шунингдек, мавжуд резервларни ҳам чуқур ва танқидий нуқтаи назардан таҳлил этиш, келажакка мўлжалланган режаларни иложи борича аниқ белгилаб олиш керак. Планлар бажарилмаётган участкаларга алоҳида эътибор бериш, бунинг сабабларини аниқлаш, ўн биринчи беш йиллик топшириқларини сўзсиз бажаришга қаратилган конкрет тадбирларни ишлаб чиқиш лозим.

Энг муҳими — партиянинг ҳар бир иш жойида зарур тартиб ўрнатиш, меҳнат унумдорлигини кескин ошириш, таннархни арзонлаштириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш бўйича кўрсатмаси қандай амалга оширилаётганлигини аниқлаб олишдадир.

Коммунистларнинг юмушлари кўп. Мисол учун қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ривожлантириш ва интенсивлаш суръатларини жадаллаштириш масалалари бўйича қабул қилинган қарорларни олиб кўрайлик. Колхоз ва совхозларнинг коммунистлари бу қарорлар тақдирига бефарқ қарай оладиларми? Албатта, йўқ. Қишлоқдаги янги бошқарув органларига партиявий раҳбарлик тажрибасини умумлаштириш, қишлоқдаги раҳбар кадрлар билан олиб борилаётган ишни таҳлил қилиб чиқиш ҳам муҳимдир.

КПСС Марказий Комитети июнь (1983 йил) Пленуми талаблари асосида идеологик, тарбиявий, пропаганда ишларининг аҳволини чуқур таҳлил этиб чиқиш ҳам талаб қилинади. Бу ишни янада юқори поғонага кўтариш учун ғоявий-тарбиявий ишларнинг аҳволини ҳар тарафлама муҳокама қилиш лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми ва область партия комитетининг IV пленуми талаблари асосида ташкилий-партиявий ишларга ҳам катта эътибор бериш зарур. Бунда энг муҳими нима? Энг аввало, жойларда сиёсий раҳбарлик савиясини ошириш, иш услубини такомиллаштириш ташкилотчилик куч-ғайратларини қуйи партия бўғинлари ва меҳнат коллективлрида марказлаштириш зарур. Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш тажрибасини, самарали резерв, ижрони контроль қилиш ва текшириш масалаларини принципиал таҳлил қилиш керак.

Ҳисобот-сайлов йиғилишларида коммунистларнинг умумдавлат манфаатларига риоя қилишлари учун масъулликларига, қўшиб ёзиш, кўзбўямачилик, шахсий бойлик орттириш ҳолларига муросасиз бўлишлари масалаларига ғоят катта эътибор бериш талаб қилинади. Маъмурият фаолиятини назорат қилиш бўйича иш тажрибасини чуқур очиб бериш, партия ташкилотлари бюролари ва секретарларининг, партия группалари ташкилотчиларининг коммунистлар активлигини ошириш, уларни ишлаб чиқаришни бошқаришга жалб қилиш, партия аъзолигига номзодлар танлаш ва уларни қабул қилиш бўйича ишларини таҳлил қилиб чиқиш лозим.

Партия группалари ва цех партия ташкилотларидаги ҳисобот ва сайловлар давомида коммунистлар кўпгина қимматли таклифлар киритишлари шубҳасиздир. Улар энг аввало коммунистларнинг ҳар бир участка, ҳар бир смена ва бригададаги авангардлик ролини оширишга тааллуқли бўлади, албатта. Йиғилишларда моддий-техника ресурсларидан самарали фойдаланиш, социалистик мусобақани янада ривожлантириш, меҳнатни янада пухтароқ ташкил этиш тўғрисида ҳам гап бўлади. Вазифа — коммунистларнинг барча таклиф ва мулоҳазаларини диққат билан ўрганиб чиқиш, уларни ўз вақтида амалга оширишдан иборатдир.

Шаҳар ва район партия комитетлари бутун ҳисобот-сайлов кампаниясининг боришини кундалик назорат остига олишлари, КПСС Устави талабларига қатъий амал қилинишини таъминлашлари зарур.

Коммунистлар сайлаб қўйиладиган органлар аъзоларини танлашда алоҳида масъулият кўрсатишлари керак. Бу органлар составларига энг яхши коммунистлар сайланиши лозим. Янги сайланган партия активи билан тезда амалий ишни йўлга қўйиш муҳимдир.

Бутун мамлакатимизда бўлгани каби областимизда ҳам касаба союз ва комсомол ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари бўлиб ўтмоқда. Бу муҳим ишда мазкур жамоат ташкилотларига таъсирчан амалий ёрдам кўрсатиш партия комитетларининг энг муҳим бурчидир.

Областимизда ҳисобот ва сайловлар шонли сана — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллиги арафасида бўлиб ўтмоқда. Бу йиғилишлар юбилейни муносиб кутиб олиш учун меҳнат беллашувини янада кучайтиришга, партия сафларининг жанговарлигини янада оширишга хизмат қилиши шубҳасиздир.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

НУКУС, 13 август. (ЎзТАГ). Ўзбекистон Компартияси Қорақалпоғистон область комитетининг пленуми бўлди. КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорлари, К. У. Черненко йўл-йўриқлари асосида партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, кадрлар билан ишлашни яхшилаш соҳасида автоном республика партия ташкилотининг вазифалари муҳокама қилинди.

Пленум ташкилий масалани кўриб чиқди.

Қ. Камолов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан область партия комитетининг биринчи секретари вазифасидан озод қилинди.

Илгари КПСС Марказий Комитетининг инспектори бўлиб ишлатган К. Саликов Ўзбекистон Компартияси Қорақалпоғистон область комитетининг биринчи секретари этиб сайланди.

Пленум ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев иштирок этди.

БЕШ ЙИЛЛИК ЗАРБДОРЛАРИГА ТЕНГЛАШИНГ

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Адолат Рўзиматова бошлиқ бригада меҳнат аҳли ғўза парваришида Бекобод районидаги Ленин номли колхозда пешқадамликни қўлдан бермаётир. Ҳозирга қадар мавжуд 80 гектар майдондаги ғўзаларга олти марта сифатли ишлов берилди, тўрт марта суғориш ишлари амалга оширилди. Суратда: бригада бошлиғи С. Турсунбоев билан культивация сифатини кўздан кечирмоқда.

А. Мальцев фотоси.

Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз ремонти заводининг илғор ишчиси коммунист Хуррам Холиқов келгуси беш йиллик ҳисобига ишлай бошлади. У шахсий беш йиллик топшириғини уч ярим йилда бажаришга ваъда бергач, қатор резервларни ишга солиб, вақтдан ўзиб меҳнат қила бошлади. Айни пайтда эса унинг меҳнат календарида 1986 йил бошланди.

М. Нуриддинов фотоси.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

ТОШКЕНТ область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари совети ва область комсмол комитети гўшт, сут, тухум етиштиришни кўпайтириш ва давлатга сотиш юзасидан белгиланган тадбирларнинг муддатидан илгари бажарилиши юзасидан районлар, совхозлар ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1984 йил 1 августгача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Чиноз районида** (район партия комитетининг секретари Мамедов, район ижроия комитетининг раиси Абдукаримов, РАПО советининг раиси Ерхўжаев, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Бекенов, район комсомол комитетининг секретари Рустамов ўртоқлар) қолдирилди. Бу районда давлатга гўшт сотиш суръати — 100,1 процент, сут сотиш суръати — 102,2 процент, тухум сотиш суръати — 106,2 процент ўсган ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда, қорамол ва паррандаларнинг бош сонини кўпайтиришда ҳамда маҳсулдорлигини оширишда энг юқори кўрсаткичга эришилган.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозига (раиси Боймуҳамедов, партия комитетининг секретари Файзиев, касаба союз комитетининг раиси Саидов, комсомол комитетининг секретари Абдуллаев ўртоқлар). Бу колхозда давлатга гўшт сотиш суръати 6 процент, сут сотиш суръати 12 процент, тухум сотиш суръати — 6 процент ўсган ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда, қорамол ва паррандаларнинг бош сонини кўпайтиришда ҳамда уларнинг маҳсулдорлигини оширишда энг юқори ўсишга эришилган.

Байроқ Коммунистик районидаги «Политотдел» колхозидан олиб берилади.

Пискент районидаги Калинин номли колхозга (раиси Ширинов, партия комитетининг секретари Ҳайдаров, касаба союз комитетининг раиси Арслонов, комсомол комитетининг секретари Бўтаев ўртоқлар). Бу колхозда давлатга гўшт сотиш суръати — 9 процент, сут сотиш суръати — 8 процент, тухум сотиш суръати — 3 процент ўсган ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда, қорамол ва паррандаларнинг бош сонини кўпайтиришда ҳамда маҳсулдорлигини оширишда энг юқори ўсишга эришилган.

Байроқ Ғалаба районидаги Волков номли совхоздан олиб берилади.

Янгийўл районидаги бройлер паррандачилик фабрикасига (директори Майлибоев, партия комитетининг секретари Отажонов, касаба союз комитетининг раиси Рустамова, комсомол комитетининг секретари Норматов ўртоқлар). Бу хўжаликда давлатга гўшт сотиш суръати — 25 процент, тухум сотиш суръати — 20 баробар ўсган ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда, паррандаларнинг бош сонини кўпайтиришда ҳамда маҳсулдорлигини оширишда энг юқори ўсишга эришилган.

Байроқ Оржоникидзе районидаги Ильич номли паррандачилик бирлашмасидан олиб берилади.

Коммунистик, Тошкент районларида ҳам чорвачиликни ривожлантириш, гўшт, сут, тухум ва бошқа турдаги чорвачилик маҳсулотлари етиштириш суръатларини ошириш ва давлатга сотиш юзасидан белгиланган тадбирларнинг бажарилишини таъминлашда яхши ишлар қилинаётганлиги қайд этилди.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Чиноз районига, Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» ва Пискент районидаги Калинин номли колхозларга ҳамда Янгийўл районидаги бройлер паррандачилик фабрикасига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

ОБЛАСТИМИЗНИНГ БИР КУНИ

«ЗАНГОРИ КЕМА»ЛАР ТАХТ

БЎКА. Тимирязев номли колхоз механизаторлари 22 та пахта териш машинасини далага олиб чиқишга тайёрлаб қўйдилар. Иккита кўсак узиш машинаси, 5 та кўсак чувиш агрегати, 25 та транспорт трактори ва 55 та тележкани мавсумга шайлаш ишлари ҳам ниҳоясига етмоқда.

Хўжалик деҳқонлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллик юбилейи йилида 1060 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан хирмон кўтариш ва давлатга 4770 тонна «оқ олтин» сотиш мажбуриятини олганлар. Бу ҳосилнинг 90 процентидан кўпроғини машиналарда териб олиш мўлжалланмоқда. «Зангори кема»ларга ўз вақтида кенг иш фронти очиб бериш учун колхозда ғўза дефолиацияси трактор аппаратлари билан ўтказилади. Ҳозир 5 та пуркагич агрегатлари ремонти ҳам тугалланган.

Машина теримини дала — бункер — тайёрлов пункти конвейери усулида йўлга қўйиш мақсадида 4 та терим-транспорт звеноси ташкил этиляпти. Колхознинг пешқадам механик-ҳайдовчиларидан И. Остонов, П. Розиқов, Ҳ. Ҳожиев, М. Хўжамов, М. Шеровлар «зангори кема»лари бункеридан хирмонга 150—200 тоннадан «оқ олтин» тўкишга аҳд қилганлар.

Э. ЭРНАЗАРОВ.

ЯНГИ ЦЕХ — ЮБИЛЕЙГА

«Ташкентхлеб» ишлаб чиқариш бирлашмасининг 1-нон заводида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейи нишонланадиган кунга қадар маҳсулотларнинг яна бир янги тури — ширин маккажўхори қаламчалари тайёрлаш йўлга қўйилади. Шундан сўнг ҳар куни пойтахтликлар дастурхонига 500 килограммдан зиёд янги маҳсулот етказиб берилади.

Барпо этилаётган янги цехда айни кунларда жиҳозлаш ишлари қизғин олиб борилмоқда. Бирлашманинг Собир Жўраев, Александр Сипичкин, Анатолий Трихонов сингари моҳир ремонтчи-қурувчилари белгиланган муддатда янги бўлинмани ишга тушириш учун астойдил меҳнат қилишмоқда. Цех октябрь ойининг дастлабки кунлариданоқ ўзининг илк маҳсулотларини бера бошлайди.

Р. АЛИЕВ.

КАЛЕНДАРДА 1988 ЙИЛ

11-«Висотстрой» тресты бунёдкорлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги шарафига авж олдирилаётган социалистик мусобақада актив иштирок этиб, салмоқли натижаларга эришмоқдалар. Қурилиш трестининг кўплаб бригадаларида йиллик планни бу қутлуғ кунга қадар бажариш учун бошланган ҳаракат қизғин тус олмоқда.

Беш йилликнинг ўтган даври мобайнида катта ҳажмдаги қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди. Айниқса, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамид Қорабоев, Ленин ва Меҳнат Қизил Байроқ орденларининг нишондори Мухтор Ҳабибуллаев, Александр Поршуков, Анатолий Жўраев сингари коммунистик меҳнат зарбдорлари бошқараётган бригадалар коллективлари бошқаларга ибрат бўлдилар. Ҳозир улар меҳнат календарида 1986—1988 йиллар қайд этилган. Бу натижага улар бригада пудрати асосида меҳнат қилиш туфайли эришишаяпти.

А. РУСТАМОВ.

ТУХУМ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

Пискент районидаги Свердлов номли колхозда чорвачилик жадал суръатларда ривожланиб боряпти. Хўжаликда гўшт, сут, тухум етиштириш бўйича белгиланган план ва мажбуриятлар мунтазам бажарилмоқда. Куни кеча хўжалик паррандабоқарлари яна бир зафар қучдилар. Давлатга тухум сотиш йиллик плани бажарилди. Эл дастурхонига 124 минг дона ўрнига 130 минг донадан ортиқ тухум етказиб берилди. Бу ўтган йилнинг шу давридагидан 11 минг дона кўпдир.

Колхоз паррандабоқарлари халқимизга бундан буён ҳам кўпроқ сифатли тухум етказиб бериш учун иш суръатини сусайтиришмаяпти.

А. АҲМЕДОВ.

МАРКСЧА-ЛЕНИНЧА ЎҚУВНИ ТАКОМИЛЛАШТИРАЙЛИК

СИЁСИЙ ВА ИҚТИСОДИЙ ТАЪЛИМ СИСТЕМАСИДА ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИНИНГ БОШЛАНИШИГА ДОИР

Шахсни ҳар томонлама камол топтириш, жамиятнинг ҳар бир аъзосида марксча-ленинча дунёқарашни шакллантириш ривожланган социализмни такомиллаштиришнинг мақсади ҳамда сўзсиз шартларидан биридир. «Янги дунё қуриш, — деб таъкидлаган эди ўртоқ К. У. Черненко КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил февраль Пленумида, — янги дунё кишисини камол топтириш ҳақида, уни ғоявий-ахлоқий жиҳатдан ўстириш тўғрисида тинимсиз ғамхўрлик қилиш демакдир. Марказий Комитетнинг июнь Пленуми идеология, оммавий-сиёсий иш масалаларини айни шу нуқтаи назардан кўриб чиққанлиги маълум. Пленум йўл-йўриқларига мувофиқ партия бу ишнинг ривожланган социализмни такомиллаштириш соҳасидаги катта ва мураккаб вазифалар характерига тўла-тўкис мувофиқ бўлишига ҳаракат қилаверади».

Партия ташкилотлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми қарорларини бажара бориб, меҳнаткашлар орасида ғоявий-тарбиявий ишларни, бу ишларни сиёсий ва иқтисодий жиҳатдан тайёрлашни яхшиламоқдалар. Бу ерда рўй бераётган ўзгаришлар машғулотларнинг илмий савияси ошганлиги, К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Ленин асарлари янада активроқ ўрганилаётганлиги, ўқувнинг ҳаёт билан алоқаси мустаҳкамланаётганлиги билан характерланади. Мактаблар ва семинарлар ишида ривожланган социализм концепцияларини, КПСС Марказий Комитети Пленумлари материалларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ К. У. Черненко нутқларида баён қилинган қоида ва хулосаларни ўрганиш муҳим ўрин эгаллайди. Ишчилар, колхозчилар, мутахассислар ва халқ хўжалиги турли бўғинларининг раҳбар кадрлари фан-техника тараққиётини тезлаштириш, СССР Озиқ-овқат ва Энергетика программаларини рўёбга чиқариш, иқтисод ва тежамкорлик, хўжалик механизмини ва бошқаришни такомиллаштириш масалаларини ўрганмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми талабларига мувофиқ, меҳнаткашларнинг турли категориялари ўқувини ташкил этишга янада табақалаштирилган ҳолда ёндашиш амалга ошириляпти. Сиёсий ва иқтисодий таълимнинг амалий йўналиши кучайтирилмоқда. Оммавий-сиёсий ишларда, муқобил планлар ва шахсий тежамкорлик ҳисобларини асослашда, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш бўйича конкрет таклифларни тайёрлашда бевосита қатнашаётган тингловчилар сони ортмоқда.

Айни пайтда сиёсий ва иқтисодий ўқувни ташкил этишдаги мавжуд нуқсонлар сусткашлик билан бартараф этилмоқда. Қуруқ назариябозлик, ҳиссиз-ҳаяжонсиз маърифатчилик машғулотларнинг бир қисмига хосдир. Иқтисодий таълимда машғулотлар кўпинча ҳар турдаги ишлаб чиқариш мажлисларига айланиб кетаяпти. Натижада ўқувга бўлган қизиқиш, унинг тарбиявий таъсир кучи сусаймоқда.

Партия ташкилотлари яқинлашиб келаётган 1984-85 ўқув йилида партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь, 1984 йил февраль ва апрель Пленумларининг коммунистлар ва партиясизларда илмий, марксча-ленинча дунёқарашни, иқтисодий тафаккурнинг янги типини шакллантириш, уларнинг меҳнат, ижтимоий-сиёсий активлигини ошириш тўғрисидаги кўрсатмаларини янада тўлароқ бажаришлари керак.

Янги ўқув йилида сиёсий ва иқтисодий таълимнинг ўзига хос хусусиятлари бор. Мамлакатимиз ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи босқичига қадам қўймоқда. Ўқувнинг тингловчиларнинг меҳнатга, социалистик мусобақани ривожлантиришга, ишлаб чиқаришни интенсивлашда самарали усулларни қўллашга, пландан ташқари меҳнат унумдорлигини ўстириш ва маҳсулот таннархини арзонлаштириш бўйича зиммага олинган мажбуриятларни бажаришга, кенг кўламдаги иқтисодий экспериментни муваффақиятли ўтказишга таъсирини кучайтириш муҳимдир.

КПССнинг навбатдаги XXVII съездига тайёргарлик муносабати билан пропагандистлар зиммасига катта ва масъулиятли вазифалар юкланади. Бу съездда партиянинг янги таҳрирдаги Программаси қабул қилиниши ва мамлакатни иқтисодий ва социал жиҳатдан ривожлантиришнинг Асосий йўналишлари белгилаб олиниши керак. Ўқув давомида ривожланган социализмни такомиллаштириш, миллатлараро муносабатлар, жамиятимизнинг сиёсий системаси, партия раҳбарлик ролининг ўсиб бориши ҳамда социалистик демократиянинг ягона, қонуний жараён сифатида чуқурлашиб бориши масалаларига алоҳида эътибор бериш лозим. Социалистик тузумнинг улкан ҳаётий кучини ва улуғворлигини, фақат унгагина хос бўлган социал адолатни янада ишонарлироқ кўрсатиш керак.

Янги ўқув йили вақт-соатига кўра, совет халқининг 1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида қозонган Ғалабасининг 40 йиллигига тайёргарликка тўғри келади. Пропагандистлар совет халқи ғалабасининг оламшумул тарихий аҳамиятини, Коммунистик партия ва Совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсатини, уларнинг она-Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш тўғрисида қилаётган доимий ғамхўрлигини кенг тушунтиришга даъват этилгандирлар. Одамларни ватанпарварлик, интернационал руҳда тарбиялашда Буюк Ғалаба юбилейидан моҳирона фойдаланиш зарур.

Ҳарбий хавф-хатар ниҳоятда ошган, икки бир-бирига қарама-қарши ижтимоий-сиёсий система ўртасидаги қарама-қаршилик кучайган шароитларда халқаро кескинлик кучайишининг ҳақиқий сабабларини очиб ташлаш муҳимдир. Империализмнинг агрессив, халққа зид моҳиятини, Америка маъмуриятининг конфронтацияга, кучларнинг ҳарбий-стратегик мувозанатини бузишга, жаҳонда ҳукмронликка эришишга элтувчи урушқоқлик йўлини қатъият билан фош қилиш зарур.

Машғулотларда реал социализмнинг туб афзалликларини, унинг ижтимоий ва маънавий қимматини кенг кўрсатиш, империализмнинг СССРга ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши идеологик диверсиясига муносиб зарба бериш лозим. Ҳар қандай ўқув курсини ўрганаётганда буржуа идеологиясининг реакцион моҳиятини далиллар билан исботлаш, КПСС сиёсатини сохталаштирувчиларни фош қилиш даркор. Мана шу иш мазмунида 1984 йил 12—14 июнь кунлари Москвада бўлиб ўтган Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг олий даражадаги Иқтисодий кенгаши материалларидан кенг фойдаланиш ғоят муҳимдир.

Янги ўқув йилида партия ўқуви ва иқтисодий таълим системасида КПСС XXVI съездидан сўнг тавсия қилинган ўқув курслари асосан сақланиб қолади. Уларнинг программалари КПСС Марказий Комитетининг июнь, февраль ва апрель Пленумлари талаблари асосида қайта ишланган, ўртоқ К. У. Черненко нутқларида баён қилинган қоида ва хулосалар билан бойитилган. Ўқув жараёни шундай ташкил этилиши керакки, марксча-ленинча назарияни ва КПСС сиёсатини ўрганиш олинган билимларни меҳнатда ва ижтимоий-сиёсий фаолиятда моҳирлик билан қўллана билиш кўникмаларини ҳосил қилиш билан узвий равишда боғланиб кетсин.

Ўқувнинг барча шаклларида биринчи машғулотларни «Юксак самарали меҳнат қилиш, беш йилликни муваффақиятли тугаллаш — ҳар бир кишининг, барча меҳнат коллективларининг ватанпарварлик бурчидир» мавзуида ўтказиш тавсия қилинади. У тингловчиларга партия XXVI съезди ҳамда КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорлари, 1984 йил ва умуман ўн биринчи беш йиллик халқ хўжалик планлари, меҳнат коллективларининг социалистик мажбуриятлар бажарилиши қандай бораётганлигини яхшироқ билиб олишларига ёрдам бериши керак.

Партия сафларига янги қабул қилинганларни ғоявий-сиёсий тарбиялашда **ёш коммунистлар мактаблари** муҳим ҳисса қўшишга даъват этилган. Бу мактаблардаги машғулотлар КПСС аъзолигига кандидатлар ва ёш коммунистларга программ ҳужжатларини, партия қурилишининг ленинча принципларини, партия раҳбарлик роли ўсиб боришининг қонуниятларини, коммунистнинг Уставдаги бурчларини чуқурроқ ўзлаштириб олишларида ёрдам беради.

Айрим партия ташкилотларида **сиёсий мактабларни** ташкил қилишга аввалгидек эҳтиёж бор. Янги ўқув йилида бундай мактабларда машғулотлар асосан КПССнинг ички ва ташқи сиёсати масалалари бўйича ўтказилади. Машғулотлар учун намунавий мавзулар ва улар учун материаллар «Агитатор» журналида эълон қилинади.

Партия комитетлари **марксизм-ленинизм асослари мактабларини** ташкил қилиш ҳамда уларнинг ишлашини таъминлашга алоҳида эътибор беришлари керак. Уларга КПСС тарихи, марксча-ленинча фалсафа асослари, сиёсий иқтисод, илмий коммунизм бўйича етарли тайёргарликка эга бўлмаган коммунистларни жалб қилиш керак. Бу мактаблар, шунингдек, коммунистик ахлоқ, илмий атеизм асосларини ўзлаштиришда ёрдам беради.

Партия ўқуви системаси тингловчиларининг аксарият қисми ўзларининг назарий билимларини **илмий коммунизм мактабларида** тўлдирадилар. Уларнинг программалари партиянинг иқтисодий, ижтимоий, ташқи сиёсатига доир муҳим проблемалар кенг доирасини, икки жаҳон системасининг ғоявий курашини, социалистик демократия ривожини ва бошқа масалаларни ўзига қамраб олади. Мактаблар ва ҳунар-техника билим юртлари ходимлари учун «Умумтаълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилиш — ривожланган социализмни такомиллаштиришнинг таркибий қисми» деган янги программа тайёрланган. Бу программа педагог кадрларга партиянинг халқ маорифи соҳасидаги сиёсатини, совет умумтаълим ва ҳунар-техника билим юртини амалий қайта қуриш вазифаларини чуқурроқ ўрганишда ёрдам беради.

Партия-хўжалик активи мактаблари иши сифатини анча ошириш вазифаси турибди. Бу ерда бош вазифа мустақил ўрганиш, назария, сиёсат ва амалиётнинг муҳим масалаларини коллектив бўлиб муҳокама қилиш жараёнида ҳар бир тингловчининг бошқариш, оммани тарбиялаш, ленинча иш услуби фанини эгаллашига эришишдан иборатдир.

Идеология активи мактабларини ривожлантиришга катта эътибор бермоқ даркор. Партия ташкилотлари секретарлари ўринбосарлари ва тингловчиларнинг бошқа категориялари ўқувини яхшилаш ўртоқ К. У. Черненконинг Москвадаги «Серп и Молот» металлургия заводи ишчилари ҳузурида сўзлаган нутқидаги: «Идеология соҳасидаги куч-ғайратлар марказини меҳнат коллективига, бошланғич партия ташкилотига кўчириш асосий вазифадир», деган йўл-йўриқларини ҳал этишга бевосита таъсир қилиши керак. «КПСС идеология иши назарияси усуллари масалалари» курси бўйича машғулотлар ташкил қилаётганда амалий тажрибани кенг ўрганишни таъминлаш зарур.

Янги ўқув йилида марксча-ленинча назарияни **якка тартибдаги планлар, шунингдек, назарий ва философик (методологик) семинарларда** ўрганиш янада ривожлантирилади. Мустақил ўрганиш учун мавзулар танланаётганда мутахассисларнинг касб-ҳунар қизиқишлари ва ижтимоий-сиёсий фаолиятнинг характери тўлароқ ҳисобга олинишига эришмоқ керак. Якка тартибдаги планлар бўйича ишлаётганлар учун малакали консультациялар уюштириш даркор. Тажриба ҳар бир тингловчи яхши тайёргарлик кўрган консультант-философга бириктириб қўйилсагина методологик семинарлар иши самарали бўлишини кўрсатмоқда.

Иқтисодий таълим системасида тингловчиларнинг асосий диққат-эътибори ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш, ишлаб чиқариш потенциалидан, фан ва техника ютуқларидан тўлароқ фойдаланиш, планлаштириш ва бошқаришни такомиллаштириш, меҳнатни ташкил этиш ва уни рағбатлантиришнинг илғор шаклларини жорий қилиш, иқтисодий экспериментни ўтказишнинг энг асосий проблемаларини ўрганишга қаратилади. Меҳнаткашларни ўн биринчи беш йиллик топшириқларини ортиғи билан муваффақиятли бажариш учун курашга фаол қўшилган илғор коллективларнинг ватанпарварлик починлари ва ташаббуслари билан мунтазам суратда таништириб бориш муҳимдир.

Коммунистик меҳнат мактабларида ишчилар ва колхозчиларнинг диққат эътиборини «Фан-техника тараққиёти ва иқтисод», «Меҳнатни ташкил этишнинг коллектив шакллари. Бригада хўжалик ҳисоби», «Қишлоқда коллектив пудрат», «Қўл меҳнати — машиналар зиммасига» сингари муҳим курсларга ва бошқаларга тортган маъқулдир. Машғулотлар оммавий касблар ходимларига меҳнатни ташкил қилишнинг янги шакллари моҳиятини ва уларни қўллашнинг ўзига хос хусусиятларини чуқурроқ билиб олишда, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг ички резервларини аниқлаш ва фойдаланишга активроқ қўшилишда ёрдам беради.

Конкрет экономика мактабларида халқ хўжалиги мутахассислари, корхоналар ва колхозлар бўлинмаларининг раҳбарлари «Фан-техника тараққиёти ва ишлаб чиқариш самарадорлиги», «Агросаноат комплексининг иқтисодий механизми», «Иқтисод ва тежамкорликнинг илғор тажрибаси» курслари ва ўн биринчи беш йилликка тавсия қилинган бошқа курсларни ўрганиш учун танлаб олишлари мумкин. Бу мактабларнинг ўқув жараёнида машғулотлар ўтказишнинг фаол усулларига, тингловчиларда хўжалик фаолиятини таҳлил қилиш маҳоратини ривожлантиришга, иқтисодий юксалишнинг ички резервларни аниқлашга, қабул қилинадиган қарорларни асослаб беришга, меҳнат коллективида тарбиявий ишларни олиб боришга катта аҳамият бермоқ лозим.

Министрликлар, идоралар, илмий-тадқиқот институтлари ва конструкторлик бюролари ходимлари, корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари учун **иқтисодий семинарларда** илгари тавсия қилинганлардан ташқари «Хўжалик механизми: «Саноатда иқтисодий эксперимент» ва «Қурилишда хўжалик механизмини ривожлантириш» деган янги курслар ўтилади. Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш соҳаси ходимлари учун иқтисодий эксперимент ўтказишда тармоқ хусусиятларини ҳисобга олган курс тайёрланди. Конкрет экономика мактаблари ва партия-хўжалик активи мактабларида янги курсларни ўрганишни ташкил қилиш мумкин. Ана шу курслар бўйича ўқув программалари ва материаллар «Экономическая газета»да эълон қилинади.

Янги ўқув йилида **комсомол сиёсий маорифининг** диққат-эътибори КПСС Марказий Комитетининг «Комсомолга партия раҳбарлигини янада яхшилаш ва ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда унинг ролини ошириш тўғрисида»ги қарори талабларини бажаришга, ўртоқ К. У. Черненконинг комсомол ташкилотлари секретарларининг Умумармия кенгашида сўзлаган нутқидаги йўл-йўриқлар ва тавсияларини амалга оширишга қаратилади. Йигит ва қизлар комсомол сиёсий маорифининг турли шаклларида ВЛКСМ тарихи, коммунистик ахлоқ асослари, социалистик турмуш тарзи, халқаро ёшлар ҳаракати ва ғоявий кураш масалалари бўйича ўз билимларини бойитишлари мумкин. Оммавий сиёсий ва иқтисодий ўқув формаларида ўқиётган комсомоллар сафини кенгайтириш мақсадга мувофиқдир.

Партия ўқуви ва иқтисодий таълимнинг самарадорлиги, сифати ва обрў-эътибори, коммунистлар, барча меҳнаткашларнинг машғулотларга масъулият билан муносабатда бўлишлари кўп жиҳатдан бу ишнинг муҳим участкасига **партия раҳбарлигига** боғлиқдир. Машғулотларни бошлашга тайёргарлик жараёнида меҳнаткашларнинг билимларга бўлган талаб-эҳтиёжларини, уларнинг қизиқишларини ҳисобга олган ҳолда мактаблар ва семинарларни ташкил қилиш учун кўп иш қилиш даркор. Машғулотларнинг мазмуни устидан таъсирчан назоратни амалга ошириш зарур.

Сиёсий ва иқтисодий ўқувга раҳбарлик қилишда **пропагандист кадрлар** билан ишлаш марказий ўринни эгаллайди. Бу — партиянинг салкам 2,5 миллион кишидан иборат идеология активининг энг кўп сонли отрядларидан биридир. Пропагандистларнинг ижодий ишлашлари учун шарт-шароитларни яратиш, уларга ахборот беришни яхшилаш тўғрисида доимий ғамхўрлик қилиш — партия комитетларининг энг муҳим бурчидир. Тўпланган тажрибани ҳисобга олган ҳолда пропагандистларни икки ҳафталик курсларда назарий ҳамда методик жиҳатдан тайёрлашни янада такомиллаштириш, район ва шаҳар партия комитетлари ҳузуридаги доимий ишловчи семинарлар, корхоналардаги пропагандистлар мактаблари иши сифатини ошириш зарур. Партия комитетлари бўлимлари, касаба союз ва хўжалик органлари томонидан иқтисодчи-пропагандистларнинг тармоқ семинарларини ўтказиш практикасини, шунингдек, уларни малака ошириш институтлари базасида ўқитишни кенг оммалаштирса арзийди.

Пропагандист кадрлар тайёрлашда **марксизм-ленинизм университетлари** ролини ошириш, уларнинг сиртқи бўлимлари фаолиятини активлаштириш керак. Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари марксизм-ленинизм университетларининг пропагандистлар бўлимида ўқиш учун тавсия қилинган тингловчиларни танлашни яхшилашлари зарур. Бу ерда пропагандистик ишга қобилиятли бор коммунистлар ўқиши лозим.

Сиёсий ва иқтисодий ўқув услубини КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми талаблари асосида такомиллаштиришда **машғулотларни методик таъминлаш** алоҳида ўрин тутади. Пропагандистлар ўқувнинг актив шакли ва усулларини жорий қилиш бўйича тавсияларга муҳтожлик сезадилар. Бу вазифани, энг аввало, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Бутуниттифоқ сиёсий маориф уйи, иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетларининг сиёсий маориф уйлари ҳал қилишлари керак. Пропагандистларнинг машғулотларнинг тингловчилардаги ижтимоий-сиёсий активликни ўстиришга, интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлашга таъсирини кучайтириш бўйича энг яхши тажрибаларини мунтазам равишда аниқлаш ва оммалаштириш муҳимдир. База мактаблари иши мисолида пропагандистлар тажрибасини алмашиш, пропагандистик маҳорат бўйича теле ва радиомактабларни ташкил қилиш практикаси кенг оммалаштиришга лойиқдир.

Пропагандистлар ва тингловчилар матбуот, телевидение ва радиодан доимий ёрдам кутишга ҳақлидирлар. «Партийная жизнь», «Политическое самообразование» «Агитатор» журналлари «Экономическая газета», шунингдек, бошқа марказий ижтимоий-сиёсий, тармоқ ва илмий нашрлар, республика, ўлка, область, шаҳар ва район матбуот органлари, маҳаллий радио ва телевидение пропагандистлар, тингловчилар ва ўқув ташкилотчиларига мўлжалланган материаллар ва эшиттиришларни мунтазам равишда тайёрлашга даъват этилгандирлар.

Партия комитетлари, идеология муассасалари, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, министрлик ва идораларнинг ўқувнинг барча шаклларида иш самарадорлигини таъминлаш бўйича **фаолиятларини мувофиқлаштириш** катта амалий аҳамиятга эгадир. Манфаатдор ташкилотлар ўртасида пропагандистлар ва тингловчилар учун информацион, аналитик, методик материаллар тайёрлаш, пропагандистларнинг кенгашлари, семинарлари ва курсларини ўтказиш, машғулотлар сифати устидан назоратни амалга ошириш бўйича вазифалар ва жавобгарликни аниқ тақсимлаб чиқишга эришиш муҳимдир. Бу ишда партия комитетлари, министрликлар, идоралар ва корхоналар ҳузуридаги идеология комиссиялари, методик кенгашлар, иқтисодий таълим бўйича кенгашлар ролини анчагина ошириш керак.

Пропагандист кунини ўтказиш янги ўқув йили бошланишига тайёрликнинг ўзига хос кўриги бўлади. Марксча-ленинча ўқув сифати ва самарадорлигини ошириш сиёсий-иқтисодий тарбияни яхшилашга, коммунистлар, комсомоллар, барча меҳнаткашлар куч-ғайратларини 1984 йил ва умуман ўн биринчи беш йиллик халқ хўжалик планларини муваффақиятли бажаришга сафарбар қилишга кўмаклашади.

(«Правда», 10 август).

Тўқимачилик саноати техникумини муваффақиятли тамомлаб, Тошкент тўқимачилик комбинатининг калава цехига йўлланма олган Зарифа Толтаева тез орада ўзининг меҳнатсеварлиги билан кўзга ташланди. У бор маҳоратини ишга солиб, ёшларга касб сирларини ўргата бошлади. Икки йил мобайнида ўндан зиёд ёш калавачиларни тарбиялаб, ишлаб чиқариш илғорлари даражасига кўтарди. Суратда: ишлаб чиқариш ўқуви инструктори Зарифа Толтаева (чапда) шогирди Эътибор Исмоилова билан калава ўраш жараёнларини кўздан кечирмоқда.

В. Сироткин фотоси.

ОБЛАСТЬ МУКОФОТИ ЛАУРЕАТЛАРИ

ЭЪЗОЗ

Қадрдон коллективи, дўсту ёрлари орасида ўзининг фидокорлиги билан обрў топган бу аёлнинг область мукофоти лауреати шарафли номига сазовор бўлиши ҳаммани қувонтириб юборди.

— Табриклаймиз, — дейишди ҳамкасблари даста-даста гулларни унга тақдим этишар экан. Сўнг ҳазил аралаш қўшиб қўйишди. — Бу сизнинг меҳнатингизга берилган дастлабки баҳо. Бўш келмасангиз, қолганларига ҳам, албатта эришасиз.

Ҳаяжондан юзлари ловуллаб ёнаётган Нина Михайловна шу дамда фақатгина «раҳмат» дея олди, холос. Биргина шу сўзнинг замирида эса катта маъно, коллективга бўлган чуқур миннатдорчилик туйғуси ётарди.

Бир-бирини қувиб ўтаётган баҳор кунларининг бирида рўй берган шу воқеа унинг қалбида бир умрга муҳрланиб қолди. Айрим аёллардай оила ташвишларига берилиб, уй ишларига ўралашиб қолмаганлигидан беҳад қувонди. Бир пайтлар шундай бўлишига оз қолганди, бироқ бунга унинг ўзи йўл қўймади...

Келинчаклик либосини эгнига илганига бир ой бўлар-бўлмас Нина қадрдон коллективини, Тошкент тўқимачилик комбинатидаги севимли дастгоҳларини яна қўмсай бошлади. 4,5 йилдан зиёд шу корхонада ишлаб, тўқувчилар билан бир тан, бир жон бўлиб кетганлиги туфайли коллективини ҳеч қачон унита олмас, кўнгли ҳамиша комбинатга талпиниб турарди. Бироқ, орадаги олис масофа, оила ташвишлари яна коллективга қайтиб ишлашнинг имконини бермас эди. Суяги меҳнатда қотган одамга бекорчиликдан ёмонроқ нарса йўқ экан. Нинага айниқса кейинги вақтларда бу кўпроқ сезила бошлади.

— Шу яқин атрофда пахта тозалаш заводи қурилаяпти, — дейишди кунларнинг бирида қўни-қўшнилари унга маслаҳат беришиб. — Янги корхона ишчи кучига ҳамиша муҳтож бўлади. Завод қурилишига борақолинг. Ишга туширилгач ўша ерда қолиб ишлай берасиз.

Эртасига Нина завод қурилиши билан танишиш, маъқул бўлса ишга қабул қилишларини сўраб ариза ёзишни дилига тугиб йўлга отланди. Каттагина майдонни эгаллаб ётган пахта тозалаш заводида қурилиш ишлари ниҳоясига етай деб қолган, бинокорлар сўнгги пардозлаш ишларини жадаллик билан олиб боришмоқда эди. Айниқса, заводда ишлаш истаги билан келиб, қурилишга ёрдамлашаётган ўзи сингари аёлларни кўриб жим туролмади. Ўша вақтнинг ўзидаёқ ишга қабул қилишларини сўраб ариза ёзди. Кўнгил қўйиб ишлаган киши учун ишнинг яхши-ёмони йўқ экан. Нина ҳам бу ердаги ишларга аста кўника бошлади, сувоқчилик, бўёқчилик билан шуғулланди.

— Ўша пайтларда ҳаётимда шундай ўзгариш юз беришини ўйламаган эдим, — деб хотирлайди Нина Михайловна оғир тин олиб. — Катта ишнинг ташвишлари ҳам катта бўлади деганларидек, завод ишга туширилган дастлабки вақтларда кўп нарсалардан қийналдим. Албатта бу ҳар қандай бошловчининг фаолиятида юз бериши муқаррар. Бироқ, киши ўз касбига кўнгил қўйиб ишласа астойдил меҳнат қилса бу қийинчиликларни кўрмагандай бўлиб кетар экан. Ҳозир ўз ишимни ҳар холда бошқалардан кам билмайман. Деярли 16 йил бир жойда ишлаган ишчидан эса фақатгина шундай сўзни кутиш мумкин.

Дарҳақиқат, Нина Михайловна Якушина Ғалаба районидаги Ўзбекистон ССР беш йиллиги номли пахта тозалаш заводида катта ҳаёт мактабини ўтади. У бу ерда кўп нарсаларни ўрганди, ҳаётнинг паст-баландини тушуниб етди. Ҳозирги вақтда Нина Михайловна ҳақида гап кетганда ҳамма фақат илиқ сўзлар айтади. Кўпчилик ишчилар эса уни ўзларига устоз деб билишади, эъзозлашади. Бу бежиз эмас, албатта. Чунки, ўзининг самарали меҳнатлари туфайли коллектив ишончини қозонган, обрў-эътибор топган бу фидоий аёл кўпгина яхши фазилатлари билан бошқаларга ҳамиша намуна бўлиб келмоқда, ёшларга мураббийлик қилмоқда.

— Нина Михайловна меҳнат қилаётган бригадада ишлаб чиқариш жонкуярлари талайгина,— дейди корхона партия комитетининг секретари Елена Филиповна Боровикова биз билан суҳбатда. — Шунинг учун ҳам бу коллектив аъзолари 40 ишчи бажариши лозим бўлган вазифани бемалол уддалашмоқда. Бундай натижага эришишда бригададаги 35 ишчи қатори у ҳам алоҳида жонбозлик кўрсатаяпти. Бир оила фарзандларидай аҳил коллективнинг ютуқлари шу туфайли ҳам янада салмоқли бўлиб бораяпти. Ҳозир улар заводимиздаги энг пешқадам бригадаларнинг бири ҳисобланади.

— Илғорликнинг боиси нимада?— сўраймиз бригада етакчиси Амет Алибоевдан.

— Ҳар бир коллективнинг ўз имкониятлари бўлади,— деди у орадаги қисқа сукутдан сўнг.— Биз ана шу имкониятлардан самарали фойдаланаяпмиз. Бригадамизни асосан кўп йиллик меҳнат тажрибасига эга бўлган ишчилар ташкил этишади. Улар билан ишлаш эса доимо мароқлидир. Нина Михайловна ҳам бригадамиздаги ана шундай ишчиларнинг бири, ўз касбининг моҳир устаси. Шу сабабли ҳам Йўлдош Охунбобоев номидаги область мукофоти лауреати шарафли номига сазовор бўлди. Бу мукофот биргина уни эмас бутун бригадамиз ишчиларини янги ютуқлар сари руҳлантириб юборди. Чунки бу бизнинг ишимизга берилган катта баҳо эди. Бу ишончни оқлаш учун шу кунларда янада ғайрат билан меҳнат қилаяпмиз. Янги мавсумга тайёргарлик ишларини барвақт уддаладик.

Кўпчилик ишончини қозонишдан ҳам улкан бахт бўлмаса керак, инсонга. Коммунистик меҳнат зарбдори, жангчи Нина Михайловна Якушина ҳақидаги касбдошларининг қалб сўзларини тинглар эканман, беихтиёр шу ҳақда ўйладим, «ҳамиша шу бахтга муносиб бўлинг Нина опа!» дегим келди.

Р. АҲМАДАЛИЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН — НОҚОРАТУПРОҚ ЎЛКАГА

ҚЎЛБОЛА ДАЛА

Новгород область Сольци районидаги М. И. Калинин номли колхозининг ҳайдаладиган даласи 594 гектар кўпайди. «Узновгородводстрой» трестига қарашли «Тошкент-2» механизациялашган махсус кўчма колоннаси коллективи шунча майдонда зовур системаларини қуриб битказди. Бу ишлар муддатидан илгари бажарилди. Объектни йил охирида фойдаланишга топшириш мўлжалланганди.

Ҳозир ўзбекистонлик мелиораторлар янги объектда ишламоқдалар. Улар «Знамя Ленина» колхозининг ерини янгиламоқдалар. Ёш механизатор Ю. Яковлев ва унинг ёрдамчиси Н. Сапегин бир сменада уч километр ва ундан кўпроқ ёпиқ дренаж ётқизмоқда. Якка чўмичли экскаватор машинисти В. Семёнов ҳавас қиларли натижаларга эришди. Очиқ каналлар қурилишида у бир ойда 30 минг кубометр ер қазимоқда. Бу, нормадан уч баравар ошади.

Участкада қурилиш технологиясини муттасил такомиллаштириб бориш одат тусига кирди. Йўл ёқасидаги хандақларни қазишда анъанавий якка чўмичли экскаватор ўрнида кўп чўмичли ЭТЦ-202 экскаваторидан фойдаланиш натижасида шу операциядаги меҳнат унумдорлиги бир неча баравар кўпайди.

Ишларнинг суръати шундайки, ўзбекистонлик ирригаторлар сентябрь охирларига борганда қарийб 500 гектар майдонли, яна бир янгиланган далани новгородлик деҳқонларга топширадилар.

(ТАСС-ЎзТАГ мухбирлари).

ЛОЙИҲАЧИ ВА БИНОКОРЛАРГА МУКОФОТЛАР

СССР Министрлар Совети Қурувчилар куни арафасида СССР Госстройи, СССР Фан ва техника давлат комитети ҳамда ВЦСПСнинг таклифларини кўриб чиқиб, «Корхоналар, бинолар ва иншоотларнинг энг яхши лойиҳаларини ишлаб чиқканлик ва шу лойиҳалар асосида қурганлик учун 1984 йилги СССР Министрлар Советининг мукофотларини бериш тўғрисида» қарор қабул қилди.

Йирик саноат комплекслари, қишлоқ хўжалик объектлари, маданий-маиший биноларни қуриш учун асос қилиб олинган лойиҳаларнинг муаллифлари мукофотларга сазовор бўлдилар. Лойиҳа ва техникавий ечимларнинг юксак даражаси қурилишни жадаллаштириш, унинг таннархини арзонлаштириш, янги қувватларни тез ўзлаштириш имконини берди.

Адабиёт ва санъат

БУГУНГИ САҲИФАДА:

● МАШҲУР КОМПОЗИТОР АСАРИНИНГ ПРЕМЬЕРАСИ

● СЎНМАС У КУНЛАР ШУҲРАТИ

● ЧИНГИЗ АЙТМАТОВ РОМАНИ АСОСИДА БАЛЕТ

● ЛИРИК МИСРАЛАР — НАЗМ ШАЙДОЛАРИГА

ҒАЛАБА МУШОИРАСИ

ЭРТАЛАБ ёғиб ўтган ёмғирдан кейин ҳаво очилиб, осмоннинг шишадай мусаффо жамолида қуёшнинг олтин зарралари порлай бошлади. Ёз ёмғиридан ювиниб, таранган шаҳар маданият ва истироҳат боғи дам олувчилар билан гавжум бўла бошлади. Боғда Минскни фашист босқинчиларидан озод қилинганлигининг 40 йиллигига бағишланган Ғалаба мушоираси ўтказилишини эшитган шеърият мухлислари боғ ўртасидаги очиқ саҳна курсиларида ўтиришарди. Кечикканлар орқада, давра қуришиб, тик туришарди. Одамлар оқими эса тўхтамасди.

Боғда мушоира муносабати билан сайл ташкил этилган экан. Машъаладек чароғон боғнинг ҳар жой-ҳар жойида китоб савдоси, маданий, совға буюмлари дўконлари ишлаб турибди. Очиқ майдонларда музика садолари янграйди. Халқ чолғу асбоблари оркестрлари, ҳаваскор санъаткор коллективлари ўз маҳоратлари билан атрофларида давра қурганларни хушнуд этмоқдалар. Ҳамма ерда шодиёна, байрам кайфияти ҳукм сурарди.

Очиқ эстрада саҳнасига Ватанимиз пойтахти Москвадан, революция бешиги, қаҳрамон Ленинграддан, шунингдек қардош республикалардан келган қалам соҳиблари, мезбон — Белоруссия ёзувчиларининг вакиллари кўтарилдилар.

Белоруссия ССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Ниль Гилевич шеърият мухлисларига мурожаат қилиб, учрашув жонажон Минск шаҳрининг гитлерчи босқинчилардан озод қилинганлигининг 40 йиллигига бағишлаб ўтказилаётганлигини, учрашувга Минскни ёвузлардан озод қилиш жангларида қатнашган фронтчи ёзувчилар келганлигини эълон қилганида кенг давралар бўйлаб гулдурос қарсаклар янгради. Бу қарсаклар аҳолининг халоскор қалам соҳибларига юракдан айтган табрик сўзлари эди.

Гилевич бундан қирқ йил аввал Минскни озод қилиш учун босқинчиларга қарши шиддатли жанглар борганлиги, бу жангларда мамлакатимиздаги турли миллат фарзандлари қатнашганлигини, улар орасида бир қўлида қурол, бир қўлида қалам билан бу ерда ўтирган кўп ёзувчилар ҳам қатнашганликларини айтади.

Шундан кейин сўз навбати меҳмонларга берилади. Микрофон ёнига москвалик адиб Владимир Карпенко келади. У Улуғ Ватан уруши йилларида Белоруссия ерларида шиддатли жанглар бўлганлигини, бу жангларда ўзи ҳам иштирок этганлигини билдиради.

ЎЗБЕКИСТОН — БЕЛОРУССИЯ

Латвиялик кекса ёзувчи Юлий Ванаг Улуғ Ватан урушининг актив қатнашчиларидан. Унинг кўксидаги жанговар орденлар фронтчи ёзувчининг жангоҳлардаги жасоратидан гувоҳлик бериб турибди. У оловли йиллар, шу жумладан, белорус ёзувчиларининг асарларидан ҳам таржима қилиб келмоқда. У фронт йиллари хотираларини сўзлаб, ҳали янги асарлар, янги режалар қўлга қалам олишга чорлаёттир, деди.

Бу сатрлар соҳиби ҳам, Белоруссия ерларини, Минскни гитлерчи ёвузлардан озод қилиш жангларида катнашганлигини ёдга олади.

У йиғилганлар Белоруссия ерларида мислсиз жасорат кўрсатган 20 дан ортиқ ўзбек жангчиларига Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилганлигини айтиб ўтди. Сўнг Совет Иттифоқи Қаҳрамони Ғулом Ёқубов, атоқли шоир, суворий пулемётчи Султон Жўра, қўрқмас партизан Ғанитой Тошниёзов ва бошқа ўзбек жангчилари Белоруссия ерларини хавфли ёвдан озод қилиш жангларида ҳалок бўлганлигини эслатади.

Микрофон ёнига бирин-кетин рус ёзувчиларидан Михаил Беляев, Сергей Красиков. Овидий Любовилов, Марина Тарасова, украин Сергей Мушник, Пётр Перебейнос, озарбайжон Гасан Фатуллаев, грузин Амиран Асанидзе, молдаван Аурел Чоканулар келишади. Улар шеърият мухлисларини буюк ғалабанинг 40 йиллиги билан табриклаб, ўзларининг ҳарбий-ватанпарварлик мавзуидаги ижодлари ҳақида гапириб берадилар ва янги ижодий намуналар билан таништирадилар.

Сўз навбати мезбонларга келади. Атоқли белорус ёзувчилари Артур Вольский, Наум Кислик, Максим Лужанин, Петро Приходько, Алексей Русецкий, Язен Семяжон, Валентин Тарас, Ригор Бородулин, Микола Чернявский ва бошқалар сўзга чиқиб, ғалаба мушоирасига келган меҳмон ҳамкасбларини юракдан табриклаб, Улуғ Ватан урушидаги халқимизнинг, шавкатли Қуролли Кучларининг мислсиз жасоратлари унутилмаслиги, халқимизнинг тўрт йиллик оғир урушда кўрсатган беқиёс қаҳрамонлиги ҳақида янги-янги асарлар яратишга илҳомлантириб келаётганлиги, ёш авлодни она-Ватанга садоқат руҳида тарбиялашда бу асарларнинг тарбиявий аҳамияти ҳақида сўзладилар ва ўзларининг янги асарларидан намуналар ўқидилар.

Минбарга кўтарилган ҳар бир ёзувчининг сўзини тингловчилар қарсаклар билан кутиб олдилар, гулдасталар тақдим этдилар. Мушоирани олиб борган Гилевич учрашув якунланганлигини айтади. Учрашувга келган шеърият мухлислари эса адиблар ва шоирлардан дастхатлар ёздириб оладилар,

Учрашув охирида Белорус санъаткорлари иштирокида катта концерт берилди. Минск осмонида мусаффо ёз оқшомида жанговар шеърлар, куй ва қўшиқлар садолари алламаҳалгача янграб турди.

НАЗАРМАТ.

ТОШКЕНТ театрларида

«ОЛОВЛИ ФАРИШТА»

АЛИШЕР Навоий номли Ўзбекистон ССР Давлат академик опера ва балет Катта театри коллективи асримизнинг донгдор композитори С. Прокофьевнинг «Оловли фаришта» операсининг премьерасини томошабинларга тақдим этди.

Мазкур опера 1927 йилда ёзилган бўлиб, унинг Совет Иттифоқи театрлари саҳнасида шу пайтгача қўйилмаганлигининг бир қатор сабаблари бор эди. Тошкент опера театри биринчилар қаторида бу ажойиб асарнинг саҳнадаги ҳаётини таъминлашдек олижаноб вазифани ўз зиммасига олди. Операни саҳналаштириш устида Пермь опера театрининг коллективи ҳам параллель равишда иш олиб борди ва у ерда асарнинг премьераси шу йилнинг январь ойида намойиш қилинди. Аммо Пермда операнинг кўпгина жойлари қайта ишланди, соддалаштирилди, асарнинг мазмуни ва музикасида ўзгаришлар юз берди. Тошкентда эса «Оловли фаришта» бутунлай муаллифнинг мўлжалига мувофиқ саҳналаштирилиб, опера илк нотадан то охиригача С. Прокофьев ўйлагандек жаранглади.

Коллективнинг бу мураккаб ва кўпқиррали асарга мурожаат этиши, табиийки, кўпгина ижрочилик концепциялари, талқин ва шарҳлар учун имкониятни юзага келтирди. Лекин таъкидлаш жоизки, Тошкент спектаклининг саҳналаштирувчилари — музика раҳбари ва дирижёр, СССР халқ артисти, Ҳамза номидаги Давлат мукофотининг лауреати Д. Абдураҳмонова, постановкачи-режиссёр, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ҳамза номидаги Давлат мукофотининг лауреати Ф. Сафаров, рассом, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, СССР Давлат мукофотининг лауреати Г. Бримнинг ижодий принципи операнинг сюжет ва музикали драматургиясига қатъий амал қилишга асосланди.

Бу асар қайси жиҳатлари билан эътиборни тортади? Операнинг асосий мазмунида мураккаб руҳий дунёга эга инсон, унинг безовта ҳис-туйғулари, орзу ва изтироблари ётади. Асар марказида Рената образи ва унинг қисмати туради. Рената — табиатан зиддиятли, шу билан бирга фавқулодда барқарор ва интилувчан шахс. У бутун ҳаётини ўз орзусига хизмат қилдиришга сарф этади. Рената тасаввурида оловли фаришта — Мадиэль образи, унинг «ердаги сояси» эса граф Генрих бўлиб кўринади. Ҳамма нарсани унутиб юборишга қодир юксак муҳаббат Ренатани муттасил кескин ҳолатда тутади, унга тийиқсиз ирода бахш этади. Шу боисдан ҳам қизнинг хатти — ҳаракатларини баъзан тушуниб бўлмайди, бироқ Рената табиийлик ва самимийлик доирасидан чиқмайди, натижада мазкур образ психологик жиҳатдан ўзини оқлайди. Таъкидлаш керакки, Рената — жаҳон опера адабиётида энг ўзига хос ва қизиқарли образлардан биридир.

Операдаги Рупрехт образи ҳам эътиборни тортади, у Ренатага беҳад садоқатли, қив ҳис-туйғуларининг кучи ва барқарорлигига бўйсунган жасур ва олижаноб рицарь. Операдаги бу икки марказий образ композитор томонидан психологик ҳаққонийлик билан очиб берилади. Бу ҳақда Н. Я. Мясковский С. Прокофьевга шундай ёзган эди: «Ҳар ҳолда мен ўйлайманки, «Оловли фаришта» орқали сиз музикачи ва санъаткор сифатида бутун қиёфангиз билан намоён бўлдингиз, ахир Рупрехт ва Рената каби образларни фавқулодда инсоний мураккаблик ва теранлик билан яратиш учун даҳолик даражасига етишиш керак».

Опера либреттоси ҳам композитор қаламига мансуб бўлиб, у В. Брюсовнинг шу номли романи асосида яратилган. Роман воқеалари бизни ўрта асрлардаги Германияга, ҳақиқатга асосланган инсоний билимлар билан диний кўр-кўрона тасаввур ўртасидаги муросасиз кураш, инквизациянинг жабр-зулмидан қочиб маънавий эркинлик учун интилиш даврига етаклайди. Инсон қалбининг энг нозик тебранишлари ифодаланган бу роман композиторга сира ором бермайди ва у шу асосида ўзининг таъсир кучи билан юракларни ром этувчи мазкур музика асарини яратади. «Оловли фаришта» операсининг марказида муҳаббат мавзуси туради. Бу муқаддас туйғу асарда ниҳоятда бой ва кўп қиррали психологик ҳолатлар орқали очиб берилади.

«Оловли фаришта»нинг Совет Иттифоқида, жумладан Тошкентда саҳналаштирилиши халқаро маданий ҳаётда катта воқеадир. Шу билан бир қаторда бу асар саҳналаштирувчи ва ижрочилардан улкан масъулият талаб қилади. Спектаклни тайёрлаш жараёнида театр труппаси иштиёқ билан изланди. Операдаги асосий ролларни республика конкурсларининг лауреати Н. Семизвонкина, А. Рябова ва Р. Чепчеренко (Рената), Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар В. Браун ва Т. Ҳусанов (Рупрехт) ва бошқа театрнинг етакчи солистлари ижро этмоқдалар.

Улуғ композиторнинг ажойиб операси томошабинлар қалбига йўл топиб уларнинг энг севимли саҳна асарларидан бирига айланади деган умиддамиз.

Л. ЖЕЛТОВА,
театрнинг адабий эмакдоши.

МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

МАЪНАВИЙ МЕРОСЛАР ЎРГАНИЛМОҚДА

ЎЗБЕКИСТОН ССР Фанлар академиясининг Ҳ. С. Сулаймонов номли Қўлёзмалар институти олимлари томонидан ўзбек ёзувчиларининг архив асарлари тўпланиб нашрга тайёрланмоқда. Хусусан, Мақсуд Шайхзода, Ҳусайн Шамс, Турғун Пўлат каби шоир ва ёзувчиларнинг архив асарлари китоб ҳолида босмага тахт қилиб қўйилди.

Олимлар ижодкорларнинг яшаган жойларини ўрганиш мақсадида, улар балоғатга етиб, ижод қилган ерларда ҳам бўлмоқдалар. Тажрибали мутахассис Ж. Усмонов таниқли ўзбек ёзувчиси А. Қодирий қадам жойларини ўрганди ва тўплаган материаллари асосида китобча нашр этди.

Шунингдек, Фурқат, Нодира, Увайсий каби шоиралар бўлган жойлар ҳам ўрганилди. Улар ҳақидаги маълумотлар яқинда тўплам ҳолида китобхонларга тақдим қилинади.

А. Навоий асарлари тўпламининг 20 томлик нашри устида ҳам тайёргарлик ишлари қизғин олиб борилмоқда. Бу нашр 1969 йилги нашрга нисбатан бирмунча кенгайтирилган бўлиб, ундан мутафаккирнинг ижодига оид янги маълумотлар ўрин олади.

М. ШАРИПОВА.

БАЛЕТНИНГ ИККИ СЮИТАСИ

МАШҲУР совет ёзувчиси Чингиз Айтматовнинг «Асрга татигулик кун» романи китобхонларнинг севимли асарларидан бири бўлиб қолди. Юксак бадиий савияда ёзилган бу асар сюжети асосида балет яратишга киришилди.

Ўзининг «Дуэль», «Уйғониш» каби опера асарлари билан республикамизда танилган истеъдодли композитор Нурилла Зокиров ана шу балет музикаси устида қизғин ижодий иш олиб бормоқда. Бу саҳна асарларда оҳангларга бой картиналар, жозибадор сюиталар ҳам мужассамлашган. Балетнинг иккинчи сюитаси, айниқса, ажралиб туради.

Яқинда ана шу музикали лавҳалар «Баҳор» концерт зали узра бaралла янгради. Композитор Н. Зокировнинг авторлик концерти муносабати билан тузилган программага мазкур сюита ҳам киритилган эди.

С. ОДИЛОВА.

● «Шодлик» ансамблининг қизлари.

В. ПОРТНОВ фотолари.

● Тошкент тўқимачилик комбинатининг маданият саройи қошида ташкил этилган бадиий ҳаваскорлик коллективи қатнашчилари санъат ихлосмандлари ҳузурида тез-тез ўз маҳоратларини намойиш этиб турадилар. Суратда: ҳаваскорлик коллективининг рақкосалари.

САНЪАТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЮБИЛЕЙ КЎРГАЗМАСИГА

Ўзбекистон ССР халқ рассоми, санъатшунослик кандидати Муҳит Раҳимов олим ва рассом сифатида Ўзбекистонда бадиий керамиканинг ривожланишини чуқур ўрганмоқда. Яқинда у Афросиёб, Қува, Тошкентнинг қадимий керамик буюмлари асосида янги намуналар яратди.

Миллий, гўзал кўринишли бу буюмлар Ўзбекистон санъатига бағишланган кўргазмаларда, Иттифоқимиз ва чет эл шаҳарларида намойиш қилинди, талабчан томошабинларнинг юксак баҳосини олди.

Муҳит Раҳимов ўғли Анбар билан Тошкентнинг X—XVII асрлар тарихий ёдгорликларига хос бўлган бадиий керамик буюмлар намуналарини қайта тиклади. Бунинг учун археологик тадқиқотлар натижасида топилган тарихий экспонатлар асос бўлиб хизмат қилди. Энди санъаткор асарлари Республика Фанлар академиясининг М. Ойбек номли Ўзбекистон халқлари тарихи музейида сақланади.

Керамик уста ҳозир янги асарлар яратиш устида изланяпти. Улар Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 60 йиллик тўйи муносабати билан ташкил этиладиган юбилей кўргазмасида намойиш қилинади.

ШАРҚ НАМУНАЛАРИ

«Чингиз Аҳмаров. Шарқ намуналари». Москвадаги «Советский художник» нашриётида чоп этилган альбом шундай деб номланган.

Текстлар автори ва альбомни тузувчи В. Докучаева Ўзбекистон ССР халқ рассоми, СССР Давлат мукофоти лауреати, Ҳамза номидаги республика давлат мукофотининг лауреати, профессор Чингиз Аҳмаровнинг 60 йиллик ижодий фаолияти ҳақида ҳикоя қилади.

Рангли альбом беш бўлимдан иборат. Уларда Ангрендаги Тошкент кабель заводи дам олиш уйининг асосий залида рассом томонидан яратилган «Сўғдиёна тўйи», республика маданият министрлигининг санъатшунослик институти фойесидаги бадиий тасвир асарлари, шарқшунослик институти фойесидаги Алишер Навоий асарлари учун ёзилган лак-бўёқ тасвирлар, шунингдек, Алишер Навоий номидаги республика адабиёт музейи ва академик опера ва балет театри фойеларидаги санъат асарлари ҳақида сўз боради.

Рассом бугунги кунда янги-янги санъат асарлари яратиш устида изланяпти. Ҳозир у Тошкент метрополитенининг Алишер Навоий станциясини бадиий жиҳатдан безамоқда.

О. АПУХТИН.

ЯНГИ ШЕЪРЛАР

ЎҒЛИМГА

Ҳаёт — саҳна,
Ҳар ким ўзича
Уринади баҳоли қудрат.
Қани жавоб бергин,
қўзичам,
Сен неларга қодирсан,
кўрсат!
Китоблардан она васфида
Ахтардингми сеҳрли
шеърлар?
Оналарга жонни эт фидо,
Шундай қилган мард
баҳодирлар.
Ҳар кун еган нонинг
қаердан,
Биласанми кимлигин
деҳқон?
Одам ризқин излагай
ердан,
Меҳнат билан етиштирган
дон.
Меҳнат — ўзи улуғ
муаллим,
Фидойилик инсонга
бахтдир.
Бекорчилик —
душманинг, ўғлим,
Сени кутар қанақа
тақдир?
Буюк Дарвин сенинг
ёшингда
Табиатга эди маҳлиё...
Нималар бор сенинг
бошингда,
Нима дейди сенга ҳар
гиёҳ?
Китобларни ўқиганинг
пайт
Нима ҳақда ўйлайсан
кўпроқ?
Қалбинг орзу билан
бандми, айт,
Фарзандликни унутма,
ҳар чоқ,
Ўғлим, қулоқ тутгин
гапимга,
Ватан-она, унга фарзанд
бўл.
Шон келтириб азиз
халқингга,
Ватанингга фидойи, мард
бўл!

Ўринбой ОРИПОВ.

АСРИМ ОВОЗИ

Мен буюк асрда яшаётирман:
Октябрда туғилган янги бир олам.
Янгидан кўз очиб туғилган одам.
У билан мен қадам ташлаётирман.
Тарихда не-неки ўтган одимлар,
Лек, менинг асримдек буюк эмасдир,
Ҳаттоки куррамиз фақат ермасдир,
Коинотга йўл очди бизнинг одамлар.
Тинчлик ва Саодат — асримга ҳамроҳ,
Қуёшга йўғрилган ҳар бир лаҳзаси.
Коммунизм дея жўшар нафаси
Улуғ режалардан улғаяр ҳар чоқ.
Ленин ва партия — нуридан қуёш
Янги уфқларга йўл очар бу кун,
Ватаним музаффар одимлар бутун.
Янги беш йилликда янгича кураш.
Янгича ўйлар ҳам, янгича парвоз,
Янгича номлар ҳам чалинар кўзга.
Ҳаяжонга тўлиб келаман сўзга:
Йигирманчи аср — бу буюк овоз!
Атом ва Коинот асри эрур бу,
Товушдан тез учар бу кун одамлар,
Тезлашиб боради тинмай қадамлар,
Юксакдир барида тафаккур, туйғу.
БАМ, КамАЗ, асримнинг олтин садоси
Унинг ишқи билан яшаётирман,
Ҳайқириб, қадамим ташлаётирман,
Қалбимга ҳамоҳанг асрим нидоси.
Гўдак кулгусидай ширин беғубор
Мусаффо заминдир, бизнинг қасримиз,
Саодатга элтар бизни асримиз
Уни куйламоқдан мен ҳам бахтиёр.

Ашурали БОЙМУРОДОВ.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

«САЙЛАНМА»

● Кекса драматург, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Зиннат Фатхуллиннинг икки жилдлик асарларининг иккинчи жилди босмадан чиқди. Унга адибнинг «Оби ҳаёт», «Ёшликда берган кўнгил», «Олтин куз», «Бахтнинг қаноти бор» пьесалари, шунингдек, «Сўнмас юлдуз» қиссаси ва турли йилларда ёзган бир неча очерк ҳамда хотиралари жамланган.

«ДАВР ШАМОЛИГА ПЕШВОЗ»

● Таниқли адабиётшунос ва танқидчи Салоҳиддин Мамажоновнинг мазкур адабий-танқидий мақолалар тўпламига В. И. Ленин ва миллий адабиётлар тақдири, ҳозирги адабий жараёндаги услубий изланишларга оид тадқиқотлари киритилган. Шунингдек, китобда айрим ижодкорлар портретларига чизгилари ҳам берилган.

«МЕНИНГ ДУНЁИМ»

● Журналист Расул Раҳмоновнинг бу китоби турли йилларда ёзилиб, нашр этилган очерк ва лавҳалардан ташкил топган. Уларда Совет ҳокимияти даврида республикамиз ҳаётида маданий юксалиш, халқ хўжалиги тараққиёти, меҳнаткашларнинг мардонавор меҳнатлари тўғрисида ҳикоя қилинади. Қаҳрамонлик, дўстлик, инсонпарварлик улуғланади.

«ОЛАМ ЯМ-ЯШИЛ»

● Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Эркин Аъзамовнинг навбатдаги ҳикоялар тўплами шундай номланган. Ёш ёзувчи ҳикояларида ҳар хил характердаги турли туман одамларнинг-тенгдошларининг эркин образларини яратар экан, улар қалбидаги эзгуликка, инсоний туйғуларга кўпроқ эътибор беради. Эзгулик эса ям-яшил олам каби чексиздир.

«ХАЁЛОТ»

● Истеъдодли шоир Азим Суюннинг янги шеърий мажмуасининг мавзуи рангбаранг. Бу шеърларда Ватан, хусусан, шоир ўзи таваллуд топган Нурота манзаралари ёрқин бўёқларда тасвирланган. Китобдаги шеърлар «Она тупроқ», «Асрлар ҳикояси» ва «Кўзларингда ёнар муҳаббат» каби туркумларга бўлинган.

«ЎША КЎЗЛАР»

● Шоир Отаёрнинг сўнгги йилларда яратган шеърларидан тузилган тўплам шундай аталади. Тўпламдан жой олган тарихий мавзудаги «Жаҳон отин» достонида ўзбек классик шоираси Увайсий ҳаётидан айрим лавҳалар ўша давр воқеалари билан боғлиқ ҳолда тасвирланган.

«ҲАЁТ ВА СЮЖЕТ»

● Ёш адабиётшунос Дамин Тўраевнинг адабий-танқидий мақолаларидан иборат рисоласи шундай номланган. Унда воқелик ва ижодкорнинг сюжет яратишдаги ўзига хос маҳорати ҳозирги ўзбек қиссалари мисолида тадқиқ қилинади.

Ушбу китоблар Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти томонидан чоп этилди.

ЎТЛИ АШЪОР ГУЛИ

(БОҒЧАСАРОЙ ШЕЪРЛАРИДАН)

Боғлар оша, тоғлар оша,
Қолиб ортда дашт, қирғоқ,
Туйғуларим тоша-тоша
Келдим дилда иштиёқ...
Боғчасарой —
гўзалларнинг
Ўтмиш — оғу бешиги...
Ёпилганди дилбарлар-чун
Бунда ҳаёт эшиги.
Ёдда ўша қора ўтмиш,
Қилт-қилт ёш тўкар
фонтан.
Уни ижод этган ошиқ,
Ўйни тортар дафъатан.
Жувонмарг умрларнинг
Қисматидан тўкиб ашк...
Сукут рамзи — фонтан
сўзлар
Ишқ недиру, недир рашк.
Буюк Пушкин икки дона
Гул қўйиб бош эгибди.
Дилда бир дард ёна-ёна
Ўтли ашъор битибди.
Гурас-гурас келар оқиб
Бугун не-не сайёҳлар.
Бир дамгина қадалади
Фонтан узра нигоҳлар.
Боғчасарой давлати-ю
Савлати-чун келмаслар,
Пушкин руҳи яшар бунда,
Томчиларда нафаслар...

Мукаррама ҒАФФОРОВА.

АЗИЗ

Она меҳри беқиёс, аъло, азиз,
Сўзи малҳам, устозу доно, азиз,
Чин садоқат кўрсатиб эъзозлаган,
Меҳрибон дўст, вафодор барно, азиз.
Гулга шайдо бўлса булбул не ажаб,
Ҳар башарга ҳур Ватан, маъво, азиз.
Истасанг бахт, яхшиларга бўл яқин,
Мис, кумушдан зангламас тилло, азиз.
Бу Ватан тупроғи кўзга тўтиё,
Кимки, этса элга жон фидо, азиз.
Э, Раҳимжон, ҳаммамиз чун мўътабар
Раҳнамомиз — партия доно, азиз.

Раҳимжон САТТОРОВ.

ЧЕТ ЭЛЛИКЛАР ТОШКЕНТ ҲАҚИДА

КЎРДИК, ИШОНДИК

Дўстлик, тинчлик, қардошлик шаҳри-Тошкентга жаҳоннинг ҳамма бурчакларидан турли делегациялар, кўплаб туристлар келиб турибди. «Тошкент ҳақиқати» мухбири Э. Эрназаровга «Интурист» Бутуниттифоқ акционерлик жамиятининг Тошкент бўлимида хабар қилишларига кўра, фақат шу йилнинг биринчи ярмида Совет Ўзбекистони пойтахтига 43 та давлатдан делегациялар ва туристик группалар келди.

Чет элликларнинг кўпчилиги республикамизда экономика ва маданий қурилишда эришилган муваффақиятлардан ҳайратга тушишади, Тошкент ўзининг гўзаллиги, меҳмоннавозлиги билан уларни мафтун этганлигини таъкидлашади. Қуйида чет элликларнинг таассуротлари билан таништирамиз.

Макс ХУНГЕР
ГДРлик турист.

—Тошкентда бундан ўн йил аввал бўлган эдим. Шу давр ичида шаҳар таниб бўлмайдиган даражада ўзгариб кетибди. Қанчадан-қанча янги кварталлар, бетакрор архитектура ечимларига эга бўлган бинолар, кенг ва кўкаламзор кўчалар барпо қилинибди. Менинг фикримча, республикангиз пойтахти жаҳондаги энг гўзал шаҳарлардан биридир.

Барча совет кишилари қатори тошкентликларнинг ҳам турмуш фаровонлиги йилдан-йилга яхшиланиб бораётганлигини яққол сезиш мумкин. Магазинларингизда бўлганимда бу ерларда бежирим тикилган, замонавий мода талабларига жавоб берадиган кийим-кечалар кўплигидан мамнун бўлдим. Бозорларингиз эса бизни лол қолдирди. Сахий ерингизнинг ноз-неъматлари шунчалик кўпки, биз бундай мева-чева, сабзавотлар дастурхонимизни безашини фақат орзу қиламиз.

Тошкентда қайта-қайта бўлгинг, дилкаш, очиқ кўнгилли халқингиз билан яна ва яна суҳбат қургинг келади. Шунинг учун яна учрашгунча хайр Тошкент, дейман.

Аҳмад ЖАМОЛ,
Фаластин делегациясининг аъзоси

— Биз совет кишиларининг жафокаш фаластин халқи билан бирдам эканликларини яхши биламиз. Тошкентда бўлганда бунга яна бир марта тўла ишонч ҳосил қилдик. Ҳамма ерда делегациямиз аъзоларини самимий кутиб олишди.

Озод, эркин жамиятда ҳар бир соҳада улкан муваффақиятларга эришиш мумкинлигини республикангиз ва шаҳрингиз тимсолида яққол кўрдик. Бизни айниқса турли миллат вакилларининг аҳил ва иноқ яшаётганликлари қувонтирди. Миллий масала ана шунда одилона ҳал этилганлигига қойил қолмай бўлмайди. Сизлар қайси миллатга мансублигингизга қарамасдан шундай аҳил яшаётганлигингиз туфайли ҳам мислсиз муваффақиятларга эришяпсиз.

ЖИЛ,
канадалик турист

— Канадаликлар Совет Иттифоқидаги ҳақиқий аҳвол тўғрисида аниқ тасаввурга эга эмасликларини бу ерда бўлганимизда тўла ҳис этдик. Тошкентда кўрганларимиз ва эшитганларимиз бизнинг мамлакатимиз матбуотида баён қилинаётганидан кескин фарқ қилади. Республикангизда биз Ватанидан, экономика ва социал соҳаларда эришилган муваффақиятлардан ҳақли равишда фахрланаётган кишиларни учратдик. Ҳақиқатан ҳам сизнинг маориф, соғлиқни сақлаш ва бошқа соҳаларда эришаётган ютуқларингизга ҳавас қилса арзийди. Канадага қайтиб боргач, юртдошларимизга ўз кўзимиз билан кўрганларимизни ҳаққоний гапириб беришни кўнглимга тугиб қўйдим.

Спорт

ЯНА МАҒЛУБИЯТ

«Пахтакор» навбатдаги турда ўз майдонида олий лиганинг пешқадами «Зенит» командасини қабул қилиб, 1:4 ҳисобида мағлубиятга учради.

47-чемпионатнинг бу турида қуйидаги натижалар қайд этилди. «Спартак» — «Жальгирис» — 1:2, «Металлист» — «Черноморец» — 2:1, «Днепр» — «Динамо» (Киев) — 1:3, «Шахтёр» — СКА — 2:1, «Арарат» — «Торпедо» — 3:2, «Нефтчи» — ЦСКА — 2:0.

«СОҲИБКОР» НИНГ ТЎРТ ТЎПИ

СССР биринчилигининг 7-зонасида якшанба куни 7 та учрашув ўтказилиб, уларнинг ҳаммасида майдон эгалари ғалаба қозондилар. 7 ўйинда дарвозага 20 та тўп киритилди. Уч ўйинда йирик ҳисоб қайд этилди.

Халқободликлар Қўрғонтепанинг «Пахтакор» коллективи билан учрашдилар ва ўйинни 4:0 ҳисобида ўз фойдаларига ҳал қилдилар. Учрашувда Землянов иккита, Бауэр ва Кожуховлар биттадан тўп киритишди. Ҳозир областимиз вакиллари 28 очко тўплаб олтинчи ўринда боришмоқда (11 ғалаба, 6 дуранг ва 7 мағлубият). Рақиблар дарвозасига 33 тўп киритишиб, ўз дарвозаларидан 24 тўп ўтказиб юборишди.

37 очко тўплаган Фарғонанинг «Нефтяник» командаси турнир жадвалини бошқариб бормоқда. Фарғоналиклар охирги ўйинда «Хива» билан учрашиб, улар ҳам рақиблари дарвозасига жавобсиз 4 та тўп киритишди.

ЧЕТ ЭЛ АХБОРОТИ

ЭКВАДОРНИНГ ЯНГИ ПРЕЗИДЕНТИ

КИТО. ТАСС мухбири М. Степанов хабар беради: Бу ерда миллий конгрессда (бир палатали парламентда) Эквадор республикасининг янги президенти Леон Фебрес Кордеронинг ўз лавозимига киришиш тантанали маросими бўлди. Маросимда ҳозир бўлган чет эл делегациялари орасида СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Г. Паллаев бошчилигидаги СССР делегацияси бор эди.

Л. Фебрес Кордеро маросимда нутқ сўзлаб, жаҳондаги барча мамлакатлар билан бир-бирларининг ишларига аралашмаслик, миллий суверенитетни ҳурмат қилиш ва низоли масалаларни тинч йўл билан ҳал этиш принциплари асосида муносабатларни ўрнатиш ва ривожлантириш ниятида эканлигини айтди.

Президент ички сиёсат соҳасида менинг ҳукуматим мамлакат олдида турган жиддий иқтисодий ва социал проблемаларни реал имкониятлар ва вазиятга амал қилиб ҳал этишга интилади, деди. Айни пайтда Л. Фебрес Кордеро табиий ресурслардан оқилона фойдаланишга оид тадбирлар қабул қилиш зарурлигини айтди.

Президент тантанали маросим тугагандан кейин ҳукумат тузиш тўғрисидаги декретни имзолади. Луис Роблес Пласа ички ишлар министри, Эдгар Теран Теран ташқи ишлар министри, дивизия генерали Луис Пинейрос Ривера миллий мудофаа министри этиб тайинландилар.

ЧАДДА МИЛЛИЙ ОЗОДЛИК КЕНГАШИ ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

ПАРИЖ. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг Бардаи радиосига таяниб хабар беришича, Чад миллий бирлик муваққат ҳукумати миллий озодлик кенгаши тузилганлигини эълон қилди. Чад миллий бирлик муваққат ҳукумати радиосининг эшиттиришда уқтириб ўтилишича, кенгаш Чад революциясининг олий органи бўлиб қолади.

Халқаро империализм кучлари ҳокимият тепасига қўйган Нжамена ҳозирги режимини ағдариб ташлаш ва Чадда чинакам халқ демократик, социалистик бошқариш системасини ўрнатиш, деб таъкидланади муваққат ҳукумат радиосининг хабарида миллий озодлик кенгашининг вазифасига киради. «Кенгашга кирган ватанпарвар кучлар миллий бирликка эришиш манфаатлари йўлида ўз фаолиятини мустаҳкам мувофиқлаштириб борадилар», — дейилади радио хабарида.

Чаддаги 6 та ҳарбий-сиёсий гуруҳдан 62 вакил киритилган миллий озодлик кенгашининг биринчи мажлисида Чад миллий бирлик муваққат ҳукуматининг раиси Гукуни Уэддей кенгаш президенти қилиб сайланди. Кенгаш 15 аъзодан иборат ижроия комитет, шунингдек 11 та ихтисослашган комиссия, жумладан мудофаа, экономика, ташқи ишлар масалалари билан шуғулланувчи комиссиялардан ташкил топади.

«ЭРКИН ДУНЁ» ҚИЁФАСИ

ФРАНЦИЯ:

ЙЎЛЛАРДАГИ ТАЛОНЧИЛИК

Франция жанубий вилоятларининг полицияси йўлларда талончилик қилаётган қуролли жиноятчилар гуруҳининг пайига тушган. Бу жиноятчилар кучли автомобилларда ўз қурбонларига етиб олгач, уларга қурол ўқталиб ҳайдовчилар ва пассажирлардан пул, қимматбаҳо нарсаларни тортиб олишмоқда. Ҳозирча жиноятчиларни қидириш бирон-бир натижа бергани йўқ.

ШВЕЦИЯ:

НАРХ-НАВО ОШМОҚДА

Швецияда кундалик эҳтиёж учун керак бўлган молларнинг нархи кейинги ўн икки ой ичида 11 процентга ошди. Июль ойида гўшт ва сут маҳсулотлари, консервалар ва кофе яна қимматлашди. Турмуш қимматлашаётганлигининг тез суръатлари, деб ёзади «Стокгольмстидннинген» газетаси, шунга олиб келдики, шу йилнинг биринчи ярмида гўшт истеъмол қилиш мамлакатда 8 процентга камайган. Мамлакатда қашшоқлар сони тобора ортмоқда «Норшенсфламман» газетасининг уқтиришича, Швецияда бир неча йиллардан буён меҳнаткашлар кенг табақаларининг реал иш ҳақи камайиб боряпти ва яқин келажакда бу аҳволнинг ўзгариши амримаҳолдир.

ИТАЛИЯ:

ТУРИЗМНИНГ «ҚОРА КУНЛАРИ»

«Стампа» газетаси июль ойини Италия туризми учун «Қора кунлар» деб атади Римда тарқатилган расмий маълумотларга кўра, — деб уқтиради газета, туристлар сони июль ойида ўтган йилнинг шу ойидагига нисбатан қарийб 1,5 миллион кишига камайган. Бундан мамлакат жанубидаги меҳмонхоналар, ресторанлар ва магазинларнинг эгалари кўп зарар кўришган. Газетанинг уқтиришича, Италия экономикасининг муҳим тармоғи ҳисобланган туризм қисқаришининг асосий сабабларидан бири — мамлакатда нарх-навонинг муттасил ошиб бораётганлигидир. Шунинг учун тобора кам италияликлар ёзги отпуска даврида денгизга ёки тоғларга борадиган бўлишган, хорижий туристлар эса «арзонроқ» мамлакатларга боришни афзал кўрмоқда.

● СССР ва Норвегия ўртасида ўрнатилган дипломатик алоқаларга бу йил 60 йил тўлади. Иккинчи жаҳон уруши йилларида кўплаб жангчиларимиз Норвегия мустақиллиги учун жон фидолик кўрсатдилар. Улар хотирасига бу ерда кўплаб ёдгорликлар ўрнатилган. Ҳозир СССР ва Норвегия ўртасидаги иқтисодий алоқалар тобора кенгайиб боряпти.

Суратда: Ослодаги парламент биносини кўриб турибсиз.

В. Минкевич фотоси. ТАСС.

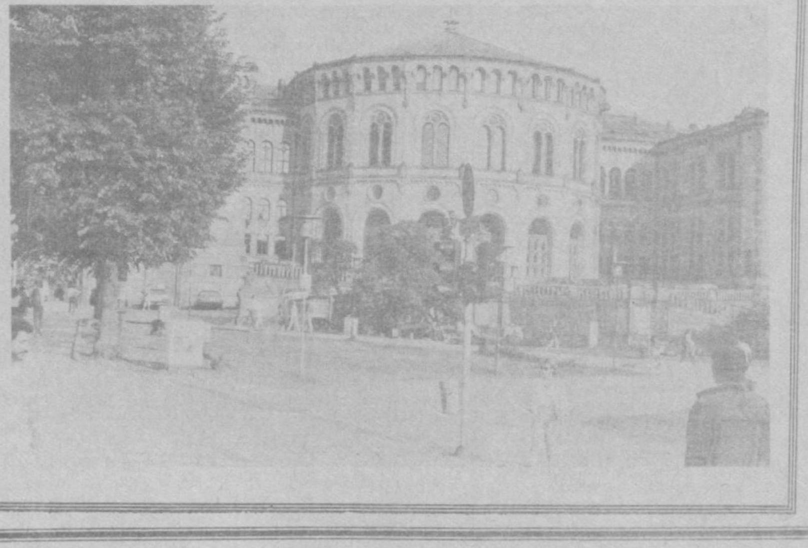

БЕКАТЛАР БЎЙЛАБ

ОРАСТАХОН опа! Мен бекат деганда транспорт кутаётган йўловчиларни саратон иссиғидан, қорли-қировли кунларнинг ёғин-сочинидан асровчи саранжом-саришта жойни кўз олдимга келтираман. Шунингдек, бекатлар шаҳар қиёфасини белгилайдиган ва аҳоли учун қулайлик воситаси ҳамдир.

Шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармаси фондидан биргина 1984 йилнинг ўзида транспорт тўхтайдиган жойлар қурилишига сарфлаш учун 70 минг сўм пул ажратилган экан. Бекатларни тоза, саранжом-саришта сақлаш мақсадида шу йилнинг биринчи ярмида шаҳар бўйича 8400 та махсус идишлар қўйилибди. Бироқ, шунга қарамай, йўловчилар тартиб-қоидани бузишяпти, тозаликка эътибор беришмаяпти. Шу ҳақда ўз фикр-мулоҳазаларимни билдирмоқчиман.

...Мана, шаҳримиз марказидаги Курантлар бекати. Эрталаб соат 10.00. Бироз разм солиб кузатамиз. Транспортдан тушаётган йўловчиларнинг кўпчилиги фойдаланилган билетларни дуч келган ерга ташлаб кетаётганини кўрдик. Чекувчилар ҳам сигарета ёки папирос қолдиғини хоҳлаган тарафларига улоқтириб кетаяпти. Бекатларга қўйиб қўйилган махсус идишлар кўпчиликнинг эътиборидан четда қолмоқда.

Мана, 1-троллейбус паркига қарашли «Вокзал—ВУЗгородок» маршрути бўйича қатновчи 1230 номерли 8-троллейбус келиб тўхтади. Йўловчилар тушиб-чиқиб бўлишгач, троллейбус Навоий кўчаси томон йўналди.

Анҳор ва Санъат саройи бекатларини кўздан кечирамиз. Улар эрта билан супурилган бўлишига қарамай, ҳаддан ташқари ифлос. Марказий телеграф бекатидаги аҳволни кўрсангиз!.. Фаррошлардан бири атрофда сочилиб ётган сон саноқсиз фойдаланилган билет ва сигарета қолдиқларини қўл билан териб улгуриб бўлмаслиги туфайли чанг-тўзон таратиб супириб юрибди.

«Ғунча» кинотеатри бекатининг ғаройиб аҳволини кўриб, кўпчилик ёқа ушлайди.

Орастахон почтасидан

Унинг усти ёпилмаган. Ҳамма ёқ чанг, ифлос. Октябрь район ободонлаштириш бошқармасидаги маъсул ўртоқлар «Марказ-27»да яшовчиларнинг бекат устини ёпиб беринглар, деб ариза кўтариб келишларини кутиб ўтиришганга ўхшайди. Бу ҳақда бошқарманинг катта иқтисодчиси М. Мавлонова шундай деди:

— 1983 йилда районимиз территориясида Кисловодск типидаги 15 бекат қурилди. Ҳозирча Навоий кўчасидаги икки бекат қурилиши биринчи планда турибди. Лекин бу йил ҳисобидан маблағ ажрата олишимиз гумон..

Беруний проспекти бошланди. Бу зонадаги бекатларга махсус идишлар, умуман, қўйилмаган. Эрта билан супурилиб, ҳар ер, ҳар ерга тўплаб қўйилган чиқиндилар эса транспорт ҳаракатидан ҳосил бўлаётган шамол эпкинида теварак атрофга қайтадан ёйилади. Октябрь район ободонлаштириш бошқармаси билан йил бошида тузилган шартномага асосан белгиланган пулни олиб турган «Автодормеҳбаза» ходимлари бунинг бирон-бир чоррасини кўришадими, йўқми? Бу ҳозирча номаълум.

Биз тушган троллейбус ҳайдовчиси М. Жўраев энг сўнгги бекатда йўловчиларни олд эшикдан туширар экан, билетларни олиб қолди. Сўнгра уларни оҳистагина эшик ортига улоқтирди.

— Нега бундай қилдингиз? Қаршингизда махсус идиш турибди-ку, шунга ташласангиз бўлмайдими? — деб сўраймиз ундан.

— Менинг бу маршрут бўйича бугун биринчи марта шаҳарга чиқишим. Бундан ташқари троллейбусда фойдаланилган билетларни ташлаш учун касса йўқ, — истар-истамас жавоб берди у. Ҳа, афсуски ўзини шаҳарнинг тозалиги ва саришталигига даҳлсиз ҳисоблайдиган бундай лоқайд ҳайдовчилар ҳам оз эмас.

...Қисқа сафаримиз ҳам поёнлаб қолди. Лекин чалачулпа бекатлар қурилиши маромига етадими, йўқми?! Шунингдек, шаҳримизнинг, хусусан, бекатларнинг тозалиги, саранжом-саришталигига йўловчилар ҳам ҳисса қўшсалар яхши бўларди, деган фикрлар хаёлимга ўрнашиб қолди. Ушбу мулоҳазаларимни шаҳар ободонлаштириш ва транспорт корхоналари бошлиқларининг ҳамда йўловчиларнинг қулоқларига аста шипшитиб қўярсиз, деган умид билан

жонкуяр синглингиз:
М. ҚОСИМОВА.

ҲАР ТЎҒРИДА

МЎЙНА СОВУҚНИ ЁҚТИРАДИ

Мўйнани юмшоқ олтин дейишади. Лекин у асил металлга нисбатан доимий қараб туришни талаб этади. Жумладан, у совуқда сақлашни ёқтиради. Москванинг Пушкин кўчасида мамлакатда энг катта мўйна холодильниги жойлашган. У мўйна буюмларни хиллаш, сақлаш, тиклашга мослашган.

Бу ўн қаватли бино ҳовли ичкарисида бўлиб, кўриниши биланоқ диққатни жалб этади. Дастлабки икки қаватидан ташқари қолган 8 қаватида эшик ҳам, дераза ҳам йўқ.

— Унинг кўринишигина эмас, деворларининг конструкцияси ҳам ғалати дейди холодильникнинг бош инженери М. Михеев.— Деворнинг ораси иссиқ ўтказмайдиган, табиий пробка билан қопланган.

Кучли совитиш агрегатлари мўйнани ёзги жазирамадан яхши ҳимоя қилади. Михаил Васильевич билан бирга цехларни айланамиз. Енгил саноат ва якка буюртма эҳтиёжлари учун пойтахтга келадиган қарийб бутун мўйна шу ерда йиғилади. Экспорт қиладиган мўйна ҳам шу ерда хилланади. Тулки, норка, сувсар мўйнаси ва бошқа хил мўйналар ранги, катта-кичиклиги, жунининг узун-қисқалигига, экспертларгагина маълум бошқа кўп хоссаларига қараб синчиклаб тўпларга ажратилади. Ва истеъмолчиларга жўнатгунга қадар совитиш камерларида сақланади.

— Юзлаб бирдай теридан иборат битта стринг йиғмоқ учун ёлғиз уста баъзан йиллаб меҳнат қилади, — дейди мутахассис.

Бизни корхонанинг бош цехи — «Сибирь сувсари» цехига таклиф қилишади. Ёруғ бино цехдан кўра лабораторияга ўхшаб кетади. Топ — тоза ялтироқ столларга энгашган мўйнашунос усталар иш билан банд. Улар шошмасдан терининг ҳар сантиметрини синчиклаб ўрганадилар. Бу ерга йиғилган бойликка бериладиган холис баҳо пировард натижада ана шу кишиларнинг маҳоратига боғлиқ бўлади. Энг нодир сувсар нусхалари мамлакатнинг музей коллекцияларини тўлдиради.

Бу ерда кўзни оладиган рангларни кўрмайсиз, ҳамма жойда одми ранг. Бу ҳам ишлаб чиқариш тақозосидир. Ҳаттоки, усталарнинг кийим-кечаклари ҳам одми тусларда. Бунга сабаб шуки, ҳарорат ўзгариши сингари ярқироқ ранг ҳам мўйнанинг сифатига зиён етказади.

Я. АЛИ-ЗОДА,
ТАСС мухбири.

Москва.

Редактор ўринбосари
Р. УМАРОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
193-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1984-85 ўқув йили учун
ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Радиоаппаратура ва приборларни монтаж қилувчилар, радиоаппаратураларни йиғувчи-слесарь, токарь-револьверчи, фрезерчи, слесарь-асбобсоз, механика-йиғув ишлари слесари.

8-синфни тамомлаганлар учун ўқиш муддати 3 йил. Билим юртида ўқувчилар ўрта маълумот ва эгаллаган касблари тўғрисида диплом оладилар. Ўқувчилар кунига уч маҳал бепул овқат ҳамда кийим-бош билан таъминланадилар. 10-синфни тамомлаганлар ва Совет Армияси сафидан қайтганлар учун ўқиш муддати 10 ой, 30 сўм стипендия берилади. Ишлаб чиқариш практикасини ўтиш даврида иш ҳақининг 50 проценти берилади.

Ўқиш 1 сентябрдан бошланади.

ЎҚИШ ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Билим юртида ўқиган муддат узлуксиз меҳнат стажига қўшилади.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганларга радиоэлектроника ва автоматика техникумларига имтиҳонсиз кириш учун йўлланма ёки олий ўқув юртига йўлланма берилади.

1984—85 ўқув йилидан бошлаб турли спорт секциялари ва бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ташкил этилади. Чимён районида дам олиш зонаси, пионер лагери, медицина-санитария қисми, профилакторийлар ташкил этилади.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ариза, таржимаи ҳоли, характеристика, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома, турар жойидан справка, маълумоти ҳақида гувоҳнома, медицина справкаси (286-форма), 6 дона фотосурат, ота-онасининг иш жойидан справка.

Билим юрти адреси: Чилонзор район, 20-квартал, Пограничная кўчаси (6, 11, 19-троллейбусларнинг охирги бекати; 50, 78, 94-автобусларнинг «20-квартал» бекати).

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг «Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси базасидаги
214-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

токарь-универсаль (токарь-каруселчи, программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори), **саноат ускуналари бўйича слесарь-ремонтчи, электр пайвандчи, слесарь, механик, йиғувчи, фрезерчи, электромонтажчи, машинада қолипловчи, слесарь-асбобсаз, штамповкачи.**

Ҳамма ихтисослар бўйича ўқиш муддати 6 ой.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Билим юртини битириб олган аттестатдаги баҳоларининг ўртача балли 4,5 бўлганларга олий ўқув юртларига киришда имтиёзлар берилади.

Билим юртини битирган ўрта маълумотлиларга ҳам билим юртини тугатганлик тўғрисида аттестат берилади.

Ўқувчиларга ҳар ойда 76 сўмдан стипендия, ишлаб чиқариш практикаси давридаги меҳнат ҳақининг 33 проценти берилади. Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртида спорт секциялари, вокал чолғи ансамбли ва миллий чолғу асбоблари ансамбли тўгараклари доимо ишлайди.

Машғулотлар группалар комплектлангандан сўнг бошланади.

Ўқишга 8—10 синф ҳажмида маълумотли, 15 ёшдан 25 ёшгача бўлган йигит — қизлар қабул қилинади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ёзилган ариза, турар-жойидан справка, соғлиғи тўғрисида справка, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (ёки паспорт), 3х4 см. ҳажмда 6 дона фотосурат, таржимаи ҳоли.

Бошқа шаҳардан келган ўқувчилар турар-жойларидан пропискадан ўчишлари ва билим юрти ётоқхонасига пропискадан ўтишлари ҳамда ўзлари билан шахсий учёт карточкаси, ВЛКСМ аъзолиги учёт карточкаси ва комсомол билетини олиб келишлари зарур.

Ҳужжатлар ҳар куни соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ж. Обидова кўчаси, 70-уй (2, 16 25, 29-трамвайлар, 8, 9, 115, 112 60, 24, 44-автобусларнинг «Ғалаба боғи» бекати). Телефон 35-08-02.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги базасидаги
247-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги ихтисослар бўйича юқори малакали ишчилар тайёрлайди: кондитер, нонвой-тандир нони ва булочка пиширувчи, лаборант-химик, автоматика ва контроль-ўлчов ремонти бўйича слесарь, саноат ускуналарнинг созловчи механик, қурилиш бўёқчиси, автослесарь.

Билим юртига 8—10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлган 15 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинадилар.

8 синф ҳажмида маълумот билан ўқишга қабул қилинганлар 3 йил ўқийдилар ва тўлиқ ўрта маълумот ҳамда касб тўғрисида диплом оладилар.

Ўқувчилар 3 маҳал овқат ва кийим-бош билан таъминланадилар.

10 синф ҳажмида маълумотлилар 1 йил ўқийдилар ва ойига 30 сўм стипендия оладилар. Ишлаб чиқариш практикасини ўтиш даврида ишланган иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар ўрта ва олий ўқув юртларига ўқишга юбориладилар. Билим юртини битирганлар танлаган мутахассисликлари бўйича Тошкент нон корхоналарида, кондитер-булочка комбинатида, «Ўртоқ» кондитерлик фабрикасида ва Тошкент пиво корхоналарида ишлайдилар.

Билим юрти қошида бадиий ҳаваскорлик тўгараклари, «Такт» ансамбли ишлайди ва ҳар хил спорт тўгараклари мавжуд.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: директор номига ариза, характеристика, маълумоти тўғрисида гувоҳнома, медицина ва турар-жойидан справкалар, 6 дона фотосурат (3х4 см.), туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Ленин район, Истиқбол кўчаси, 3-уй, (68, 133, 121, 127, 81, 15, 45, 23-автобуслар; 5-трамвайнинг «Қўйлиқ» бекати). Телефон: 90-36-69.

ТВ

БУГУН

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Моҳир қўллар». 10.10 — «Опера билан учрашув». 11.25 —«Иссиқ қор». Бадиий фильм. 13.05 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — Концерт. 16.35 — Мультипликацион фильм. 16.55 — Халқаро конкурслар лауреати Н. Гаврилова чалади. 17.40—Ҳужжатли фильм. 18.15 — Раджахстон қўшиқлари ва рақслари. 18.45 — «Фан ва турмуш». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Инсон ва қонун». 20.00 — Совет қўшиқларидан концерт. 20.20 — «Одамлар ва дельфинлар». Телевизион бадиий фильм. 1-фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ёзувчи ва замонавийлик». 23.25 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.20 — Концерт. 9.50 — «Тўй». Бадиий фильм. 10.50—Ҳужжатли фильм. 11.20 — «Шахмат мактаби». 11.50 — «Рус тили». 12.20 — Г. Гендель. 12.30 — Француз тили. 13.00 — «Бил ва уддала». Илмий ўқув кўррсатув. 13.45 — «Таътиллар». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 14.40 — ЛЬВОВ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ ПРОГРАММАСИ. 15.55—Мультипликацион фильм. 16.30 — Ҳужжатли фильм. 16.50 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.50 — Мотоспорт бўйича СССР чемпионати. 21.30 — «Время». 22.05 — Музикали фильм. 23.30 — Ҳужжатли фильм.

ЎзТВ-I. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.45 — «Орзу». 19.15 — Телефильм. 20.00 — «Ўзбекистоннинг бадиий мероси.». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Маккажўхори — ҳам дон, ҳам озуқа». 22.20 — «Ҳам маҳорат, ҳам илҳом». СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати Б. Қориеванинг ижодий портрети. 23.25 — Янгиликлар.

ЎзТВ-II. 9.00—16.55 — МТ-II. 18.15 — ЎзССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлигининг 60 йиллигига. 18.45 — «Мис карнайлар». Бадиий фильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — «Машҳур ҳайвон ўргатувчи». Телевизион бадиий фильм. 21.30 — МТ-II.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда"/
Орган Ташкентского обкома Коммунистической партии Узбекистана и областного совета народных депутатов

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат — 325750, БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда; совет қурилиши — 325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, адабиёт ва санъат — 325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354. Фотомухбир — 325894.

Р. 08380. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. В. 1760. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12